

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos polit. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részve-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 15.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, július 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Kossuth kiegyezett.
- Hátrább a disznókkal írta: Tabakovics Emil.
- Az aradi betegsegítő egyesületek vagyona.
- Sör helyett sósav.
- A honatyá mulat.
- Egy ügyvédjelölt kálváriája.
- Botrány a tárgyalóteremben.
- Gyújtogatnak!
- Letartóztatott őrség az aradi várban.
- A női választójog.
- Veszedelemes verseny.
- József főherceg életveszélyben.
- Tárca: Hogyan szerezte millióit Carnegie?

Kossuth kiegyezett.

Arad, július 17.

Bécsben megkötötték a kiegyezést, újból eladták Ausztriának az országot, de most már Kossuth Ferenc segítségével, aki pedig a gazdasági függetlenségre esküdött.

A politika első sorban arra való, hogy előmozdítsa, fejlessze a nemzeti életre nézve előnyös mozzanatokat, gyöngítse, hatálytalanná tegye, kiküszöbölje a hátrányosokat. Eddigi kormányzatunk ezt nem tette. Nem is igen tehette, mert nem volt ön-jogu rendelkezése; nem a nemzeti akarat végrehajtója, hanem a nemzettel szemben álló külső erőszak szerve volt.

E visszás és átkos állapotoknak főoka a dinasztia tévedése és hiúsága. Tévedése, mert nem látja be, hogy érdekeinek, hatalmának igazi alapja csak az erős, egy-

séges, szabad, önálló, független Magyarország lehet. A hiúság pedig a nagyhatalmi hóbort. A monarchia nem lehet nagyhatalom, mert az nem egy egységes, hanem két egymással szemben álló hatalom. Ausztria nem lehet nagyhatalom, mert nem is nemzet, hanem népek, tartományok mesterségesen összezsírozott konglomerátuma, mert gyöngye és tehetetlen, mert végzetesen ostoba a politikája, mert nincs kolonizáló képessége, minthogy Magyarországot tekinti évszázadok óta gyarmatának. Magyarország meg nem akar nagyhatalom lenni. A magyar imperiálizmus naiv rajongóknak, vagy politikai spekulánsoknak nemcsak üres, hanem veszélyes ábrándja. A mi nemzetünknek nincs szüksége és nincs vágya a kifelé való terjeszkedésre. Tudjunk csak határainkon belül saját uraink maradni. Talán Amerikát akarjuk elfoglalni kivándorlóinkkal?!

Hogy nem vagyunk urak saját hazánkban, hogy nem fejlődhetünk nemzeti irányban, hogy nem művelődhetünk, gazdagodhatunk, erősödhetünk, mindennek főoka a gazdasági közösség.

Pedig erre a közösségre nekünk semmi szükségünk. Ha egyszerre elsüllyedne az egész világ határaink körül, mi tudnánk tovább élni, mert van mindenünk, ami az élethez, a haladáshoz szükséges. Van kenyérünk, a kultúrához van eszünk, tehetőségünk. Csak erőnk nincs, hogy eltérjük a járósallagot, hogy megszabaduljunk a gyámság alól, melyben erőszakkal tartá-

nak minket, — régen nagykoruakat. Mert így kívánja ezt a Habsburg-ház érdeke, a kettős korona hatalmának fentartása, amely koronáknak árnyékában mintegy tizennégyféle népcsoport él és pedig oly elhelyezésben, hogy egyik a másikat sakkban tartsa és ha élni akar, a másikat nyomja el és így az érvényesül, az él a legjobban, amelyik el tudja nyomni a többit. A császár-király-család népeinek e harci játéka építette fel trónjának biztonságát és politikája: üssék egymást a népek, akkor, ha elgyöngültek, könnyebben kezelhetők.

Ez volt mindig Ausztria politikája. És aki most ennek a politikának újból fölál-doza az országot, az Kossuth Ferenc, a nemzeti kormány vezére. Ő kötötte meg a kiegyezést, amely újból fölál-doza az ország érdekeit.

Rettenetes az az adó, amit mi az új kiegyezés folytán Ausztriának újból fizetünk. A tiszta haszonból, amit ebből Ausztria ipara bezsebel, itthon tisztességesen megélhetne félmillió magyar iparos-család. Ebbe nincs beleszámítva az a haszon, amit osztrák birtokosok és gyárosok Magyarországon levő birtokaikból és telepeikből huznak, sem az a 150 millió, amit az ugynevezett közös hadseregre költünk, amelynek célja — ma, a tartós középeurópai béke idején — az, hogy elvonja termelésünktől a munkáskezet és meggátolja jogos alkotmányos törekvéseinket.

Hogyan szerezte millióit Carnegie?

New-York, július 2.

Ha Dionysios véletlenül még egyszer a földre kerülne, bizonyára nem kellene sokáig keresgél-nie emberét, megtalálná hamarosan az amerikai acélkirály, Andrew Carnegie személyében. Talán ő is azt a tanácsot adta volna neki, amit a föld-hözragadt szegény parasztfiú követett az életben, hogy egyedül vasszorgalommal és kitartással lehet az életben boldogulni. Csak az első ezer dollárt kell keservesen megtakarítani, a többi aztán jön magától. És ezekkel az elvekkel Carnegie ma a világ leggazdagabb embereinek egyike, aki felé szinte bámulattal tekint mind az öt világrész. Krózus, Lydia gazdagságáról híres király, hozzá képest mezitlábos, rongyos koldus lehetett; s bizonyára nem volt az egész vagyona annyi, mint Carnegie egy esztendei jövedelme. A világtörténelem egyetlenegy alakja, lett légyen az császár vagy király, sem fürdött annyi millióban, mint az amerikai acélfeljedelem, s a tékozlásáról híres I. Ferenc francia császár egy esztendő alatt sem költött el annyi pénzt, mint amennyi Carnegie zsebébe egy év alatt befolyik s XIV. Lajosnak egész vagyona nem tett ki annyit, mint amennyit Carnegie egy évben jótékony célokra fordít.

Ez az egykori mezitlábos pórfiú ma a legünnepeltebb hőse a hágai békekonferenciának, ahol másfél millió dolláron egy bé-

ketemplomot épített. A német császár olyan fogadtatásban részesítette, mint egy herceget, az amerikai kormány felkínálta neki a londoni nagykövetséget, minden valamire való pénzintézet igazgatósági tagsággal kínálta meg, de Carnegie egyiket sem fogadta el, visszautasított mindent, s Európában való jártakor ment haza szülőföldjére, Skóciába, sok ügyes-bajos dolog és gond helyett — pisztrángot halászni. Élvezhetné ő a földkerekség minden el és el nem gondolható gyümölcsét, de mint végtelenül szerény életmódhoz szokott ember, nem dohányzik, bort nem iszik, a társaságot kerüli, a kártyát nem ismeri, lóversenyen és olyan helyen, ahol a nehéz munkával szerzett pénzt könnyelműen vetik a kockára, ő meg nem fordul.

Járhatna arannyal, ezüsttel kivert, selyemmel bélelt különvonaton, de csak úgy utazik, mint más közönséges halandó. Színházba szeret járni, de még páholyban nem látták. Legélvezetesebb szórakozása az olvasás és halászás, de míg azt teszi, minden órában hateres korona jövedelme van. Talán tíz is, ami évente hatvan nyolcvan milliónak felel meg, de jövedelmét egész pozitív pontossággal talán még ő maga sem tudja. Akármennyit költ, bármennyit ajándékozik jótékony célokra, tőkéjéhez sohasem nyúl hozzá, csak a kamatokkal dolgozik.

És ez az ember negyven év előtt szegény könyvelő volt, alig pár száz dollár évi fizetés-sel! Vagyonát kizárólag az acélból szerezte. Abban az időben, amikor Carnegie született,

a mult század harmincas éveiben Amerikának még alig volt számbavehető vasipara. Pittsburgban még híre sem volt a vasutnak és Chicagó, Amerika második kereskedelmi emporiuma, akkor még egy jelentéktelen, kis fészék volt, egy indián területen. Ki merte volna akkor gondolni, hogy Amerikának egy emberöltővel később olyan nagy vasipara lesz, mint Angliának és Németországnak együttvéve.

Carnegie 1848-ban került Skóciából Amerikába éhező családjával egy kivándorló hajón. Hét esztendővel később történt, hogy III. Napóleon Bessemernek, az azelőtti acélkirálynak arról panaszkodott, hogy a francia hadsereg ágyui rossz acélból vannak öntve. Bessemer két angol acélmunkástól tudta meg, akik korábban John Kellynél dolgoztak Amerikában, az acéllöntés módszerét, melynek terén Amerika csakhamar magához ragadta az elsőséget. Az acélgártásból Amerikában legelőször Eber Ward szerzett milliókat, aki egy szegény világitó-toronyőr fia volt. 1875-ben bekövetkezett halála után rengeteg vagyonát egyetlen leányára, Ward Klárára hagyta, aki azonban a könnyen szerzett vagyonnak könnyen a nyakára is há-gott. Férjhez ment Chimay herceghez, de ott is hagyta s azután évekig élt együtt Rigó Jancsival, a kaposvári cigányprimással s nevüket akkor világszerte emlegették. Eber Ward példáját nagyon sokan követték Amerikában, így Carnegie is, akinek akkor szerény fizetéséből már volt pár ezer dollár megtakarított pénze. Ezzel a pénzzel alapította meg a Carnegie-tár-

Mit ad nekünk Ausztria? Pamutot, ami neki nincs és gyapjút, szövetet és bőrt, ami nekünk is van, vagy lehetne, több és jobb, mint nekik. Igaz, hogy mi is adunk el Ausztriának nyersterményeket, de éppen ebben van a visszaság. Földünk zsirjával hizlaljuk őket, mi pedig koplalunk és iparosaink tönkre mennek a verseny miatt, melyet az osztrák termelő csinál nekik. Behozatalunkból és kivitelünk-ből tehát egyaránt az osztráknak van haszna és nekünk kárunk. Ha mi magunk dolgoznánk föl gazdag nyersterményeket, magunk ehethnők meg termésünket, akkor nem volna kivándorlás, de virágzó magyar ipar.

Pedig mily könnyen is megtehetnők ezt!

Ha a kormány erélyes és rendszeres közgazdasági politikát csinálna, de nem egyoldalúan a feudalizmus érdekében, hanem az ipar javára. Ha megteremti gazdasági függetlenségünket, az önálló vámterületet, jegybankot, az önálló magyar ipart. Ha jogot és ezzel kenyeret, tehát hazát ad a magyar iparosnak, munkásnak, ha megteremti a modern állam főtényezőjét: az iparos és kereskedő osztályt, ha megerősíti ennek várait, a nemzeti gyarapodás gócpontjait, a vidéki városokat.

A földadat nagyobb és nehezebb része azonban a magyar iparosra, munkásra vár. O van hivatva még egyszer ésvégképpen elfoglalni e karddal, vérrel szerzett hazát. Vivja ki jogait: az ember, a munka jogait és éljen vele úgy, hogy abból tisztességesebb megélhetés, megbecsülés származzék neki, erő a társadalomnak, melynek legtekélyesebb formája, szerve: a nemzet. Ez adja meg a teremtés alapját és stílusát, ez tömöríti a fogyasztókat. Minden kultúra és civilizáció, minden inspiráció és művészet, minden jó, igaz a nemzet keretében, szellemében nyilatkozzon meg. Ha szűk ez a keret, tágítson rajta a magyar munkás vasizma, ha maradi a szellem, változtassa meg a tisztas munkas

jogot, méltánylást, megbecsülést provokáló ereje. Ami a munkáskérdésben nemzetközi, ami előnyt e nemzetközi szolidaritás nyújt, azt aknázza ki a magyar iparos, munkás a saját és így a nemzet erejének gyarapítására, mint ahogy azt német, francia munkások teszik — bár a szocializmus zászlaja körül csoportosulva, szervezkedve.

A kisembereknek, a polgári osztálynak és a munkásságnak együtt kell megcsinálni — ha Kossuth ezerszer is kiegészített — a gazdaságilag független Magyarországot.

Hátrább a disznókkal!

Pernyáva tönkretétele.

Az illatocéin.

Arad, július 17.

Szerények vagyunk, de ez nem gátol meg abban, hogy jogosult önérettel ne kürtöljük világgá, mily rohamosan, mily szédítő tempóban haladunk. Augusztus havában már megkezdik a vashidak építését. A vashidak kapcsán egy új, fényes városnegyed fog a jelenlegi Óvár tér kietlen buczkáján felépülni. A jövő évben épülő vasuti indóházunkat gyönyörű keramit-ut köti össze a cityvel. Sok kilométer hosszú aszfalt utainkon előkelő zajtalansággal lesz egyre fokozódó forgalmunk lebonyolítva. A hegyaljai motoros és a tervezett új vasut vonalak Aradhoz fogják kapcsolni a hegyalját, a gazdag Bánát egy részét, valamint más termékeny vidékeket. Lesz felsőbb leányiskolánk, új reáliskolánk. És nem létszen többé analfabétánk, mert a hat új népiskola építését még ez évben megkezdik. A közel jövőben felépül nemes előkelő formában a kultur-palota. Lesz egy világ-raszoló szép Kossuth-szobrunk. Az egész Béla-tér szélességében átboltozzuk az élővíz csatornát és felépítik az államvasutak impozáns palotáit. Lesz Westinghouse-gyárunk, tűzérakta nyánk stb. A Tököli-téri sártengert egy impozáns aszfaltozott piac nyelte el örökre. Az automobilok bugása, zakatolása, hangosan fogja hirdetni, hogy modern kulturváros vagyunk.

Megyünk, robogunk, haladunk előre!

Egészségügyi viszonyaink, hála a százerekbe kerülő vízvezetési és csatornázási hálózatnak, legörvendetesebb módon javultak. A hatalmas közkórház 300 000 koronával előirányzott költséggel ki lesz bővíve. A Neuman-család áldozatkészsége egy nagyszabású gyermekkorházzal fogja városunkat megajándékozni. A városi közegészségügy és köztisztaság tekintetében mindenre kiterjed a tanács figyelme; dezinficiálva lesz a belváros legkisebb tócsája, nehogy a rothadó anyagok büze megmételjeze a levegőt. A külvárosban lelkiismeretes gondossággal lesznek a vizes árkok, trágyagödrök, óák, fertőtlenítve. Az utakat fásítjuk és a vízvezetési hálózat fokozatos kiterjesztésével arra törekszünk, hogy a külvárosok parlag telkei veteményes és gyümölcsös kertekké, ózondus virányokká alakuljanak. Gyógyszertáraink száma rövid 15 év alatt megkétszereződött. Otven orvos örökdió lelkiismeretes buzgalommal egészségünk fölött s minden olyan intézménnyel szemben, amely közegészségi szempontból legkisebb mértékben is aggodalmas, erélyesen emeli fel vétőjét.

Igen, haladunk előre a kultúra jegyében. E hatalmas, szép és lelkesítő perspektívájú képet azonban egy rémséges diszsonancia készül megzavarni. Hihetetlen, de tagadhatatlan, hogy ma oly vállalat engedélyezése történt meg, amely az amugy is igen szerényen kezelt *Pernyáva* külvárost teljesen tönkre tenné.

Nem textil gyárról, kosárfonó telepről, sem gubó beváltási hivatalról, vagy más ily jellegű ipartelepről van szó, nem erről szól a krónika.

A lakházaktól 40—45 mtr. távolra eső és a Demeter-utca torkolatában fekvő Dogariu-féle telken egy nagyszabású disznóhizlaldát akarnak létesíteni. Egyenlőre egy 76 mtr. hosszú (megfelel a csanádi palota méretének) és fokozatosan fejlesztendő disznóhizlaldáról szól az ének.

Oh, pernyáva polgárai, örüljétek és zengjétek dicshimnuszokat néhány ur szeretetteljes gondosságáról.

Nem uszike a pernyáival polgárok szive örömmámorban, hogy maholnap 1200 (később

saságot kizárólag acélgyártásra. Az, hogy ő találta volna fel az acélgyártást, nem egyéb közönséges mesénél, sőt vállalkozása 1873 ig olyanira rosszul ment, hogy az egész Carnegie-társaság majdnem a tönk szélére jutott s fel akart számolni.

Akkor a véletlen egy embert sodort az útjába, aki mai rengeteg vagyonának ugyszólván az első alapkövét letette. Akkor a legnagyobb acélgár a pennsylvániai és a johnstoni vállalat volt, meg a Cambria Works, amelyet Morell Dániel alapított s még ma is fennáll. Ebből a gyárból kerültek ki a legkiválóbb acéltéchnikusok, köztük Bill Jones is, aki minden iskolai képzettség nélkül lépett be Morellhez s harmincnyéves korában majdnem igazgatója lett a Cambria-acélműveknek, ha Carnegie maga mellé nem szerződött. Ez volt a döntő lépés, mert Bill Jonessel együtt egy egész sereg kiválóan képzett és ügyes acélmunkás lépett be a Carnegie féle vállalatba, amely azontul a fokozatos haladás útjára lépett.

Amerika acélszükségletét mindezeidig Anglia fedezte s adta az acélt úgy, ahogy akarta. Fizettek Angliának egy tonna acélsinért ötszáz koronát, holott annak előállításához az összeg egy ötödébe sem került. Itt kellett tehát kezdeni valamit, s Carnegie e tekintetben az üzem technikai vezetőjének teljes szabadkezetet nyújtott. Az energikus és sokszor vakmerő Jones egy év alatt elérte azt, hogy a Carnegie acél művek naponta 5—600 tonna sint szállítottak, 20—30 000 dollár értékben. Ejjel-nappal dolgoztak s a kész anyagot rögtön szállították. Hogy a braddocki Carnegie-művek mily arányban fejlődtek, azt legjobban bizonyítják a tisztas bevételek tételei. 1873 ban 400,000

korona, 1878-ban egy millió korona, 1880 ban négy millió korona és így ment ez tovább fokozatosan minden évben. Ezek voltak az alapkövei az amerikai acélikirály rengeteg vagyonának.

A gyár tulajdonképpeni lelke, Bill Jones a személyét illetőleg szerényen hátrahúzódott, hiába kérte őt Carnegie, hogy lépjen be társának. Ha megtette volna, ma bizonyára ő is olyan gazdag ember lenne, mint akármelyik egykori kenyéradói közül. A játszva szerzett milliók egy cseppet sem csábították. Neki csak az volt a célja, hogy folyton új és új, jobb és tökéletesebb gépekkel dolgozzék, gyorsabban, nagyobb mennyiségben és olcsóbban mint más gyárak s amíg Carnegiének odaadó munkájával milliókat szerzett, ő maga megelégedett évi száz-ezer dollár fizetésével. Hogy a célját elérje, s a vállalatot felvirágoztassa, olyan merész vállalkozásokba bocsátkozott, ami fölött rémség az európai ipar bámult el szájátva, de maguknak a részvényeseknek is nem egyszer lett égne minden hajaszáluk. Félelemre azonban soha sem volt ok. Ha John Bill valami új gépet talált fel, vagy olyanról csak hallott is, azonnal beszerezte s egy év múlva mint ócska vasat eladta s vett újat. Milliókat adtak ki így évente gépekre, de a pénz nem ment kárba, mert minden befektetés háromszoros jövedelmet hozott.

Mig John Bill a munkálatok technikai részét valódi amerikai vállalkozási szellemmel és határtalan vakmerőséggel vezette, addig Carnegie újabb érc- és szénbányák megszerzésével, a szállítás egyszerűsítésével, olcsóbbá tételével és üzletek kötésével foglalkozott. A vállalat hova-tova oly óriási mérvet öltött, hogy Carnegie nem győzte egyedül a vezetést és

1884-ben négy legmegbízhatóbb hivatalnokát maga mellé vette társul. Ezek is csak olyan szegény hivatalnokok voltak, mint hajdan ő maga. Pontosan figyelte, tanulmányozta őket. Ha azt látta, hogy az egyik az üzletszerzéshez, a másik más egyébhez ért, és van kedve, oda osztotta be, s ha nem talált a hivatalnokai között leleményes embert, a szó teljes értelmében az utcán fogdosott embereket s csakhamar negyvened magával dolgozott. Negyven, majdnem mind fiatal ember vette körül, akik mindnyájan munkaszerető, élelmes és szívvel-lélekkel dolgozó munkatársai lettek, ma pedig többszörös milliomosok. Egyik társa, az alig huszéves Lauder György volt, akivel véletlenül ismerkedett meg egy beszélgetés alkalmával, amikor a Missisipi hídhöz szállítandó vasgerendák készítéséről volt szó. A fiatal ember oly szakértelemmel szólt a dologhoz, hogy Carnegie azonnal maga mellé vette. Ma az egykori utazónak van legalább százmilliónyi vagyona. A C. Dinkey mint tanonc került Braddockba, s délen kenyeret hordott az öregebb munkásoknak. Később a villamos művekhez került, s huszonhat éves korában már 10.000 munkásnak parancsolt. Lovejoy ma épp úgy mint Lauder, többszörös milliomos, pedig eredetileg kocsis volt. Ures óráiban megtanulta a gyorsírást, távirást, lett belőle laptudósító, később könyvelő. Mint ilyen került Carnegiehez, ahol olyan szorgalmat és ügyességet tanusított, hogy a gyáros maga mellé vette őt is társul. Ma Pittsburg egyik leggazdagabb polgára.

John Leishman tízéves korában kifutó fiú volt egy vaskereskedésben, majd az Ohiohoz került, ahol a hajókon érkezett sinek lerakásá-

esetleg több) disznóval kerülnek ugyyszólván egy fedél alá; nem dagasztja e keblüket köjes érzés, ha arra az isteni momentumra gondolnak, amidőn 1200 disznó által teremtett illatárban korlátlanul és szabadon dőzsölhetnek? 1200 disznó kigőszölgésének egekbe emelkedő illatoceánja fog nemsokára a szelek szárnyán ellenállhatatlan erővel a pernyáival hajlékokba bevonulni. Oh boldog pernyáivai! 1200 disznó által termelt legyenek milliói fognak reggelenként boldog álmaitokból incselkedő barátsággal felcsiklandozni.

A körtöltéseket, a poetikus hajlamokkal bíró pernyáival lakosok kedvelt sétatárhelyét az özöndus levegő helyett 1200 disznó illatárjának léghullámai fogják körünyaldosni. A kistisztviselők, kik lassanként Pernyáva külvárosában kezdenek letelepedni, most már tömegesen fognak sietni, hogy maguknak olcsó, kellemes otthont teremtsenek és 1200 disznóval egy kalap alá kerüljenek. Hát nem felemelő és lelkesítő perspektíva-e ez?

Hiszem azonban és meg vagyok győződve, hogy városunk bölcs tanácsa rideg kegyetlenséggel fogja a telepengedélyért folyamodók kérvényét visszautasítani. És hogy ez így legyen, az nemcsak Pernyáva külváros kis embereinek, hanem az egész város összlakosságának legeminentebb érdeke. Ily büzterjesztő levegőt, fertőző és infekciózus betegségek melegágyát képező telepek a város lakott területétől legalább is 2-3 kilométer távolságban és akkor is csak a legmesszebb menő óvintézkedések és hygienikus rendszabályok betartása mellett létesíthetők.

Hátrább a disznóhizlaldákkal!

Tabakovics Emil,

that. bizottsági tag, pernyáival háztulajdonos.

TÁVIRATOK.

A kairói krach.

Kairó, jul. 17. Tegnap óta számos magánvállalkozás beszüntette fizetését és megkezdte a felszámolást. Attól tartanak, hogy a példát még sokan fogják követni.

nál mint felügyelőt alkalmazták. Itt találkozott vele Carnegie és annyira megtetszett neki az értelmes ifju, hogy maga mellé vette s Mac Kinley elnök alatt kinevezték konstantinápolyi követté. Egyáltalában Carnegie üzlettársai abban valamennyien egyformák, hogy pályájuk kezdetén mindnyájan szegény emberek voltak és csakis szorgalmuk, munkaszeretetük által szerezték millióikat.

Carnegie a nyolcvanas években nagyon keveset tartózkodott Amerikában. Gyárait és vasműveinek vezetését rábízta valamelyik emberére s ő maga Európába utazott részint üzleti ügyekben, részint, hogy szülőföldjét, kedves Skóciáját láthassa. Mikor azonban visszatért Amerikába, kettőzött munkakedvelő állott acélműveinek élére. Reszketett tőle mindenki. Üzlettársaival szemben, amikor azok helytelenül cselekedtek, rendkívül szigorú volt, de csakis így tudta óriási vállalatát, melyben 20.000 ember dolgozott rendes kerékgyártásban tartani. Legjobbán megbizott Schwab Károly nevű kompánistájában, akinek milliárdjai nagyrésztét köszönheti. Schwab épp oly ágról szakadt szegény fiú volt, mint Carnegie többi társai és tizenkilenc éves korában egy braddocki zöldségkereskedésben volt segéd. Ott látta meg őt Bill Jones és szerződtette az ügyes ifjút, akiben nem is csalatkoztak. Schwab egymásután kötötte a fényesebbnél-fényesebb üzleteket, dolgozott éjjel-nappal és különösen a páncélgyártás terén lett valóságos uttörő. 1898-ban ötven millió, 1899-ben százakét millió koronával szaporította Carnegie vagyonát. Schwabnak évi jövedelme hatmillió márka volt.

Az aradi betegsegítő egyesületek vagyona.

Nem rendelkezhetnek vele.

Az életbeléptetési rendelet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Tudvalevő, hogy a július 1-én életbeléptetett új munkásbiztosítási törvény értelmében a magánbetegsegítő egyesületek kénytelenek föloszlani és a kerületi munkásbetegsegítő pénztárakba olvadni. Mindössze egy betegsegítő pénztár van az országban, amely régi szervezetében megmaradhat, a budapesti Ferenc József kereskedelmi kórház-egyesület.

Aradon, a kerületi és az ipartestületi betegsegítő pénztárakon kívül *hét magánbetegsegítő pénztár van*, amelyek együttvéve elég tekintélyes vagyon fölött rendelkeznek. A föloszló pénztárak tagjait főként az a kérdés érdekelte, hogy a föloszlás alkalmával az egyesület maga rendelkezhet-e vagyonával, amelyet maga gyűjtött s amely egynemelyik egyesületnél alapítványokból, adományokból áll. Az egyik társulat, az *aradi hivatalsszolgák betegsegítő- és temetkezési egylete* már legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a tízezer koronányi vagyon egy részét hazafias célokra fordítja, a többit a tagok között egyenlő összegekben szétosztja.

A hivatalos lap mai száma közli az új munkásbiztosítási törvény, az 1907. évi XIX. törvénycikk életbeléptetésére vonatkozó rendeletet. A rendeletnek legtöbb újat tartalmazó és legérdekesebb része, amely a föloszló betegsegítő pénztárakra vonatkozik. Ezen intézkedések szerint a *feloszló pénztárak és egyesületek nem rendelkezhetnek a vagyonukkal*, legalább nem oly módon, amint azt hitték és joggal remélték.

A föloszlott pénztárak a június 30-án volt vagyoni állapot szerint *fölszámolni* kötelesek. A fölszámolást az elsőfoku iparhatóság fogatosítja a kerületi munkásbiztosító pénztár és a föloszlott betegsegítő egyesület kiküldötteinek közreműködésével. E fölszámolás alkalmával a vagyonról, a tartalékokról, a követelésekről részletes vagyonleltár készítenőd. A felszámolás után a pénztár fennmaradt vagyona az iparhatóság őrzetébe veendő.

Ha a felszámolás befejeztetett s a pénztárt terhelő tartozások kiegyenlítették, a *felszámoló bizottság a feloszlott pénztár vagyonát a kerületi munkásbiztosító pénztárnak adja át*.

Ez alól csak egy kivétel lehet: ha a föloszlott pénztár összehívott közgyűlése azt mondja ki, hogy a fennmaradt vagyont a törvény 196. §. harmadik bekezdése alapján kívánja-e valamely helyi munkásbiztosítási célokra fordítani. Erről az életbeléptetési rendelet a következőképp intézkedik:

Amennyiben a feloszlott pénztár közgyűlése a fennmaradt vagyonnak ily értelemben való felhasználását kívánja, az erre nézve hozandó határozatban az illető célt megjelölni köteles. Ez a cél nem lehet más, mint az *illető pénztárhoz tartozott* biztosításra kötelezett alkalmazottaknak, tehát gyári, illetve vállalati pénztáraknál az illető gyár vagy vállalatnál, ipartestületi pénztárnál az ipartestülethez tartozó iparosoknál alkalmazott biztosításra kötelezett munkásoknak betegség esetében valamely irányban való *kiegészítő segélyezése*, pl. *rendelő-intézet, kórház, szanatórium, üdülhely* stb. létesítése, illetve berendezése vagy a kerületi munkásbiztosító-pénztár által nyújtott *pénzbéli segélyeknek* meghatározott módon való *kiegészítése* stb.

A közgyűlési határozat jóváhagyás végett az állami munkásbiztosítási hivatalhoz terjesztendő fel. Az *állami munkásbiztosítási hivatal*, ha a közgyűlési határozat a fennmaradt vagyon rendeltetését törvényellenesen állapítja meg, a határozatot a törvénynek megfelelően helyesbitheti, vagy szükség esetén *maga állapíthatja meg azt a célt*, melyre a vagyon fordítandó, a lehetőségig szem előtt tartván azt a célt, melyet a közgyűlés, a vagyon rendeltetésének meghatározásánál követni kívánt.

Ha a közgyűlési határozat jóváhagyatott vagy az állami munkásbiztosítási hivatal a vagyon rendeltetését maga megállapította, a kerületi munkásbiztosító pénztár a feloszlott pénztár vagyonát a meghatározott célra köteles fordítani.

Ha a feloszlott pénztár közgyűlése a fennmaradt vagyont a fentebb meghatározott célra maga által választott bizottság által kívánja kezelteni, erre nézve hozott határozatát, ha a bizottság egyenlő számban *munkaadókból és munkásokból alakíttatik* és ha a bizottság választott tagjai ellen a megbízhatóság szempontjából kifogás nem tehető, az állami munkásbiztosítási hivatal jóváhagyhatja. Ha a bizottság megválasztása jóváhagyatik, a feloszlott pénztár fennmaradt vagyonának meghatározott célra való fordításáról, a kerületi munkásbiztosító-pénztár felügyelete és ellenőrzése alatt, a bizottság gondoskodik.

A törvény értelmében föloszlatás alá kerülnek: az összes ipartestületi pénztárak, azok a gyári és vállalati pénztárak, amelyeknek legalább háromszáz biztosításra kötelezett tagjuk nincsen, és *azok a magánegyesületi betegsegítő pénztárak*, amelyek a törvény életbeléptetése előtt legalább egy év óta nem állanak fenn, s a *legutolsó évi taglétszámuk a nyolcszázat meg nem haladta*.

E szerint Aradon föloszlanak:

az *ipartestületi betegsegítő pénztár*; az első aradi betegsegítő és temetkezési egyesület; az aradi kereskedő ifjak betegsegítő- és temetkezési egyesülete, a Kossuth Lajos betegsegítő- és temetkezési egyesület; az aradi iparosok első betegsegítő- és temetkezési egyesülete; az aradi hivatalsszolgák betegsegítő egyesülete; az aradi polgári betegsegítő és temetkezési egyesület.

A föloszló magánegyesületi pénztárak közül a legnagyobb az első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület, a melynek, az utolsó évi kimutatás szerint, *67,000 ezer korona* vagyona van. Az összes magánbetegsegélyző egyesületek vagyona, az ipartestületi betegsegítő pénztárral együtt, mintegy *százötvenezer korona*. Ez az összeg a törvény értelmében ujjaalakuló aradi kerületi betegsegélyző pénztárt fogja illetni, hacsak a föloszló egyesületek a törvény 196. §-a alapján nem határoznak s ha az állami munkásbiztosító intézet ezt jóváhagyja. Ez esetben a vagyon valamely kórház, szanatórium, vagy hasonló intézmény céljaira fordítandó, vagy pedig a kerületi betegsegélyző pénztárba lépő tagok segélyeinek kifizetésére szolgálhat.

Az aradi magánbetegsegítőket ez az intézkedés meglehetősen kellemetlenül érinti, különösen azokat, amelyek vagyona elidegeníthetetlen és határozott rendeltetésű alapítványokból, hagyományokból áll. Legalább is azt követelte a méltányosság, hogy ezek felett, az alapítvány, vagy hagyomány szellemében az egyesület maga rendelkezhesék.

Hír szerint az aradi ipartestületi pénztár egész vagyonával beolvad a kerületi munkásbiztosító pénztárba, a magánegyesületek legtöbbje azonban *élni fog azzal a korlátozott joggal is*, a melyet az életbeléptetési rendelet meghagyott.

Egy ügyvédjelölt kálváriája.

Ártatlanul letartóztatva.

Visszavonták a följelentést.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

A sikkasztással vádolt s tegnap a nagyvárad rendőrség által letartóztatott ügyvédjelölt ügyében ma jelentős fordulat állott be. Gara Ákos már letartóztatása alkalmával is egyre hangoztatta ártatlanságát, amelynek azonban a rendőrség nem sok hitelt adott. Ma azután kiderült, hogy a sikkasztás esete tulajdonképpen fenn sem forog, mire Mérió Samu dr. borosjenői ügyvéd a panaszát visszavonta. Az aradi kir. ügyészség már intézkedett is az ártatlanul meghurcolt fiatal ember röglönös szabadlábra helyezése iránt.

A sajnálatraméltó eset részleteiről az alábbi tudósítást adjuk.

Gara Ákosnak letartóztatása Nagyváradon városszerte feltűnést, sőt részvétet is keltett. A szerencsétlen fiatal ember az éjszakát a nagyvárad rendőrségben, a bűnügyi nyomozó rendőr-ellenőrök szobájában töltötte. Kétségbeesett sírása, ártatlanságának folytonos hangoztatása meghatotta a keményszívű rendőrtiszteket is és kivételt tettek vele. Nem zárták le, mint a közönséges gonosztevőket, a cellába, hanem a bűnügyi rendőr-ellenőrök szobáját jelölték ki számára éjjeli tartózkodási helyül. Gara Ákos megtörve sirt egész éjjel, s reggel 7 óráig egy pillanatra se hunyta le a szemét. Megpillantva a rovott multuak arcképalbumát, felugrált ágyáról s összetett kézzel könyörgött Kelemen rendőr-ellenőrnek:

— Nem tudom nézni ezeknek a gazembereknek arcát. Nem vagyok én se betörő, se gyilkos, hogy engem ide helyezzenek a gyilkosok, betörők, rablók arcképe mellé.

Alig tudták lecsendesíteni. Reggel 7 órakor rövid időre elaludt, majd mikor felébredt, — magához kérette védőjét: Demetrovics Elek drt., akivel hosszasan tárgyalt. Tizenegy órakor védőjével együtt, a rendőrség utasítására, kocsin átment az ügyészséghez, ahol Virág Béla dr. kir. ügyész vette át és ideiglenesen kijelölte számára a vizsgálati foglyok szobáját.

Egy nagyvárad hiriapirónak alkalma volt beszélgetni a sulyosan megvádolt, megburcolt fiatal ember védőjével, Demetrovics Elek drtal, aki következőképpen magyarázta meg, hogy Gara Ákos ártatlanul került az ügyészség fogházába.

— Gara Ákos hosszú ideig dolgozott Borosjenőn, Mérió Samu dr. irodájában. 1906. Juniusában az ügyvéd hon. szab. külföldi tanulmány utra ment és a pénzkezelést teljesen Garára bízta. Mikor visszajött és a leszámolás megtörtént, az ügyvéd úgy találta, hogy Gara Ákos 630 koronát felhatalmazás nélkül fordított bizonyos, az irodával kapcsolatos célokra és követte, hogy ez összeget térítse meg, különben följelentést tesz ellene. Gara akkor a 630 koronáról kötelezvényt adott az ügyvédnek, tehát megadta a lehetőséget arra, hogy az esetben, ha a 630 koronát meg nem tértené, volt főnöke az ügyet a reudes polgári per útjára terelhesse. Ugy látszik, az ügyvéd később megelégedkezett arról, hogy Garától kötelezvénye van, mert följelentést tett ellene. Az ügyvéd, elült időközben elkerült Borosjenőről és mivel nem is álmodta, hogy ellené bűnvádi eljárás indulhaszon meg, természetesen nem is jelentette be lakását. Ez a magyarázata az ellene kiadott közzvénynek s végül a letartóztatásnak.

Demetrovics Elek dr. tegnap délelőtt sürgönyözött Borosjenőre dr. Mérió Samuhoz, hogy tehintettel ígéretére és a kötelezvényre, — vonja vissza feljelentését, sürgönyözött továbbá az aradi törvényszékhez, hogy mivel Garának Nagyváradon állandó lakása és foglalkozása van, szüntesse meg ellenében a letartóztatást. Estig még nem érkezett Borosjenőről semmiféle válasz.

Az aradi kir. ügyészség táviratát is csak ké 6 este kapta meg a nagyvárad ügyészség, s ekkor már nem intézkedhetett Domokos László vizsgálóbíró távirata értelmében, aki tudva levőleg azt kívánta, hogy Gara Ákost kihallgatás céljából sürgősen kísérjék át Aradra. Az ügyvédjelölt tehát még ma éjjel is fogva maradt, s úgy volt, hogy a ma délutáni vonattal küldik át Aradra.

A délelőtt folyamán azonban olyan fordulat történt ebben a kinos ügyben, ami a fiatal ember sorsát egész más mederbe terelte. Délelőtt 10 óra tájban ugyanis Mérió Samu dr. Borosjenőről telefonon felhívta az aradi kir. ügyészséget s arról értesítette, hogy Gara Ákos ügyvédjelölt ellen sikkasztás címén beadott feljelentését visszavonja.

A jelentést Morocza Dénes aljegyző vette fel, aki felkérte Mérió Samu drt., hogy a panasz visszavonását táviratilag is közölje az ügyészséggel.

Miután ez megtörtént, az aradi kir. ügyészség táviratilag értesítette a nagyvárad kir. ügyészséget a feljelentés visszavonásáról, s egyben megküldötte a Gara Ákos szabadonbocsátásáról szóló rendelvényt.

Az aradi ügyészségen délután 5 óráig várta a letartóztatott ügyvédjelöltet, mert valószínűk tartották, hogy a távirati értesítés az aradi vonat indulásáig nem ért Nagyváradra. Tekintettel a vissza vont feljelentésre, megérkezése után azonnal szabadon eresztették volna Gara Ákost, akinek ez idő alatt a nagyvárad ügyészség bizonyára már visszaadta szabadságát.

Sör helyett sósav.

Szerencsétlenül járt aradi gyermek.

A pajkosság áldozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Ma délelőtt a Boczkó-utca végén fölállított villamszínháznál sulyos kimenetelű szerencsétlenség történt, amelynek áldozata — egy hat éves gyermek — sulyos sérüléssel most a kórházban fekszik. A szerencsétlenül járt gyermek a saját pajkosságának következményeit viseli el, amennyiben egy sörösüvegből, azt híven, hogy sör van benne, sósavat ivott s a maró méreg teljesen összegegette belsejét. A végzetes szerencsétlenségről tudósítók az alábbiakat jelenti:

A Boczkó utca végén levő villamszínház egyik szerelője ma délelőtt a villamvezeték javításán dolgozott. A színház körül állandóan sok 10—12 éves suhanc tartózkodik, ezek a dolgozó szerelőt kíváncsiskodva vették körül. A villamszínház alkalmazottja munka közben megszomjává van, az egyik suhancal egy üveg sört hozatott magának, amelyet a gépházban a földre tett.

A suhancok, amíg a szerelő a vízvezeték javítgatta, kiitták a sört és az üveget félre tették. A vezeték javításához a szerelő sósavat használt, amelyet egy sörösüvegben tartott. Időközben odajött a gépházhoz Argyelán Vazul hat éves fiú, akit társai biztattak, hogy igyék ő is a „gépész bácsi” söréből.

A fiúnak nem kellett sok biztatás. Argyelán belopódzott a gépházba és magához vette azt a sörös üveget, amelyben a sósav volt. Mielőtt ivott volna az üvegből, odafordult társaihoz és vigyorogva kocintott a szorgalmasan dolgozó szerelő felé. Ezután szájához emelte az üveget és egy kortyot lenyelt a sósavból.

Egyszerre rémes sikoltás hallatszott a gépházból. Argyelán Vazul eszméletlenül, tájékozatlanul a földre zuhant. A szerelő rémülten rohant a fiúhoz, mert első pillanatban azt hitte, hogy Argyelán megfogta a villamvezetékét és ez csapta a földhöz. Amikor azonban meglátta a fiú mellett a sósavat tartalmazó sörösüveget, tisztában volt azzal, hogy mi történt. Azonnal rendőrt sietett, aki az összeverődött tömeget szétoszlatta.

A szerencsétlenségről értesítették a rendőrséget, ahonnan Berecz Ferenc ügyeletes alkapitány és Tisch Mór dr. tb. városi főorvos mentek ki a helyszínére. Argyelán Vazul, aki sulyos belső sérüléseket szenvedett, bérkocsin a vármegyei kórházba szállították. A rendőrség megindította a nyomozást aziránt, hogy a gondatlanságért kit terhel a felelősség.

A honatya mulat.

A lövöldöző képviselő.

A Kossuth-nóta miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17.

Hódmezővásárhely közönségét csinos kis vendégloji botrány foglalkoztatja, amelynek hőse Korda Andor dr. országgyűlési képviselő és egy városi hivatalnok. A botrányról, amely az elmúlt éjjel játszódott le az egyik vásárhelyi szállodában, tudósítók a következőket írja:

A Nemzetben a cigány Pál József hivatalnok asztaltársaságának huzta, később azonban két ur jelent meg a kávéházban s azokhoz mentek a cigányok is. Pál József azonban rájuk kiáltott, hogy nyomban oda menjenek.

A cigány elindult a régi asztalhoz. A banda követte. Huzták is itt, amint az urak parancsolták.

Bántotta ez a másik asztal egyik vendégét s kivette a pisztolyát s a padlóba lött.

Nagy ribillió támadt. Kérdezték, hogy mi az, mit akar az ur?

Az bemutatta magát:

— Dr. Korda Andor, a magyar csékei kerület országgyűlési képviselője vagyok.

Rövid szövtetés után, úgy ahogy rendbe hozták a dolgot. Ki ki leült az asztalához. A kávéháztulajdonos megkérte azonban a hivatalnokot, hogy menne el rendőrt, mert rosszul kezdődik a dolog s ki tudja, nova fog ez még fejlődni.

A hivatalnok az esetleges botrányoknak, vagy éppen a bajnak elejét kívánván venni, elment a rendőrségre. Ott félóra hosszáig alkudott a rendőrökkel, míg azok nagynehezen vele mentek.

Ezalatt a Nemzetiben a hecc új formában megismétlődött. A cigányok, amint megtudták, hogy nagyságos urral van dolguk, meg látták is, hogy ur, mellé huzódtak. A képviselő a Kossuth-nótát parancsoltá.

A cigány huzta, de a Pálék asztalánál közben rákezdtek a Csicsóné-nótát. Nagyor bántotta ez a képviselőt.

— Magyar emberek ülnek ott? — kérdé és felkapta a poharat s közéjük vágta. De nem jól irányzott, a pohár senkit se talált, az asztal alá esett.

Ezt meg Pál József nem akarta tűrni. Fel-

vett egy félliteres üveget s megkerülve a képviselőt, az ajtóhoz ment s onnan visszahajította az üveget a Korda asztalához, de nem talált. Jónak látta azonban kívül huzódni.

Mikor kilépett, akkor értek oda a rendőrök.

— Jöjjenek már, mert nem tudom mi történik odabenn.

A rendőrök bementek. De mikor a képviselő igazolta magát, hogy országgyűlési képviselő, a rendőrök félrehúzódtak.

Ekkor lépett be Pál József. Mikor Korda látta ezt, felugrott s Pál elé ment és egy rövid nádpálcával elkezdte paskolni a fejét. Pál kapkodott jobbra, balra, de védekezni nem tudott. A rendőrök is élvezték a jelenetet. Közbe nem léptek, bár ilyen esetekben az immunitás védelmül nem szolgál. Végre a pincér elégette már meg s közbevetette magát, amivel vége lett a verekezésnek.

A rendőröket a hivatalnokok feljelentették, akik viszont a képviselő ellen tesznek panaszt botránycsinálás miatt.

SPORT.

+ Az aradi vadásztársulat elnöksége f. hó 19-ik napjának d. e. féltizenkét órájára rendkívüli közgyűlést hirdet, melyre a társulatnak tagjait az idő rövidségére való tekintettel ezen az uton meghívja. A közgyűlés a társulat titkáranak hiva alos helyiségében fog megtartatni.

Veszélyes verseny.

Urinó a motoros alatt.

Szerencse a szerencsétlenségben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Komoly életveszedelemben forgott tegnap este *Wettsteinné-Szluha Margi*, a kiváló írónő, akinek érdekes írásait az *Aradi Közlöny* olvasói is ismerik. Wettsteinné tegnap leánykájával sétakocsizásra ment. A kocsis virtuskodásból versenyt hajtott a teljes sebességgel haladó motorossal s így történt meg, hogy a lovak egy fordulónál a motoros elé kerültek, amely a lovakat elütötte s a kocsit felborította. A bennülők kifordultak s Wettsteinné és a kocsis kisebb sérülést szenvedett, a leánykának, aki pedig a motoros alá került, csodálatosképen semmi baja sem történt. A balesetről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Az Aradhegyaljai motorosvasut, amely nyolc órákor érkezik Aradra, Baracka község előtt elütötte lovag Wettstein Jenő kir. szőlőszeti és borászati gyakornok hintóját. Wettsteinné és leánya ültek a kocsiban, hogy sétatut tegyenek. A kocsis az éppen akkor Arad felé haladó motorost utól akarván érni, a lovak közé csapott s ezek örült vágatással ragadták magukkal a hintót. A kocsiban ülő írónő kérlelni kezdte a kocsist, hogy hajtson lassabban, de ez rájuk sem hederített és ostor-pattogatással nógatta a lovakat.

Néhány percig tartott ez a verseny a hintó és a motoros között. Wettsteinék hintója az egyik vasúti átjáróhoz érkezett s a kocsis azt hívén, hogy a motoros messze elmaradt a versenyben, átakart hajtani az átjárón. A motoros azonban teljes sebességgel közeledett s neki ment a lovaknak, amelyek a kerekek alá kerültek. A hintó a lovak esése következtében felborult s a benne ülők a földre zuhantak.

A baleset nagy pánikot keltett a motoros utasai között. A motoros megállott a nyílt pá-

lyán, a megrémült utasok odarohantak a földön fekvő Wettsteinnéhez és leányához, mert azt hitték, hogy végzetes katasztrófa érte őket. A kiváló írónő a nyakán szenvedett kisebb sérülést, a kocsis pedig szintén apróbb zúzódásokat szenvedett. A leányka a zuhanás következtében a motoros alá került, de semmi baja sem történt.

Az esetről azonnal értesítették a barackai állomásfőnökséget, amelynek intézkedésére az időközben megdöglött lovakat elszállították a sinekről. A motoros csak egy órai késéssel érkezett meg Aradra. A könnyen megsérült Wettsteinnét és leányát haza szállították. A vizsgálatot még tegnap kezdte meg a vasuttársaság igazgatósága s kihallgatta a motoros személyzetét és a kocsist. A kihallgatás során beigazolást nyert, hogy a balesetért egyedül a kocsist terheli a felelősség. Minthogy pályarongálás esete forog fenn, a vasuttársaság igazgatósága a kocsis ellen megteszi a büntető feljelentést.

Botrány a tárgyaló teremben.

Megvesztéssel vádolt bíró.

Lekvár és pálinka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

Botrányos jelenet játszódott le múlt év november hó 17-én a VI. kerületi járásbírószágon. Toldy István dr. albiró előtt egy sommás pört tárgyaltak, amelyet özv. *Manerszky* Andrásné indított *Holzer* Henrik cukrász felesége ellen. A tárgyalás során a bíró *Manerszky* nének ítélte oda a perdöntő esküt, mire *Holzerné* felugrott és ellenfelére a becsületsértő kifejezések egész özönét zudította, majd felemelt ököllel feléje sujtott.

A bíró a verekedők közé ugrott, hogy a további inzultusoknak elejét vegye, mire *Holzerné* és a hallgatóság soraiban jelen volt férje a bíró ellen fordultak:

— *Meg van vesztegetve!* — kiáltották. Sós bíró sorsára fog jutni!

Már-már a bírót is inzultálni akarták, de ez a kellő pillanatban a korlát mögé ugrott s csengetett a szolgálknak, akik a harcias házaspárt valósággal kivonszolták a tárgyalóteremből. Ezután rendőrökért mentek s ezeknek aszisztenciája mellett hirdette ki a bíró az ítéletet.

Holzerék ellen természetesen megindult az eljárás *hatóság elleni erőszak, rágalmazás és becsületsértés* miatt.

A budapesti büntető törvényszék előtt lefolyt tárgyaláson a vádlottak azzal védekeztek, hogy *Manerszky* né a kritikus tárgyalást megelőző tárgyaláson azzal dicsekedett *Holzerné* nővére előtt, hogy nem fogadott ügyvédet, de a bíró több pénzébe van, mint hogyha fiskálist vett volna, mert egy üveg szilvapálinkát és egy üveg lekvárt küldött neki.

Toldy Zoltán dr. albiró felismerte, hogy *felperesnőtől* kapott pálinkát és befőtet, azonban nyomban felszólította *Manerszky* né, hogy vitesse el a holmiját, mert ha nem, följelentést tesz ellene. A bírónak ezt a kijelentését a tanúk is megerősítették.

A törvényszék *Holzer* Henriket 2 havi fogházra és 20 kor. pénzbüntetésre, *Holzerné* pedig ugyancsak 2 havi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte. A budapesti kir. ítélőtábla ma helybenhagyta az elsőbírószág ítéletét, a mi ellen a vádlottak *semmiségi panaszt* jelentettek be.

József főherceg életveszélyben.

A fölborult automobil.

Összeütközés az országuton.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

Megirtuk, hogy József főherceg szombaton délután automobilján aradmegyei uradalomára. Kisjenőre ment. A főherceg kíséretében volt komornyik előre jelezte Mihelyi Jenő nagyváradi kereskedőnek, hogy készítsen a visszatérés alkalmára újabb benzín-készletet az automobil számára. A kereskedő hétfőn egész nap várta a felséges ur érkezését. József főherceg csakugyan áthaladt hétfőn a városon, de ezuttal már nem állt meg Mihelyi Jenő üzlete előtt, mert az automobil Kisjenőn ellátták a debreceni uthoz szükséges benzinnel. A hatalmas bordóvörös automobil vigan repült át Nagyvárad határán, mintha teljesen zavartalanul, akadály nélkül tette volna meg Nagyváradig az utat. Pedig ezuttal az automobil, illetve a főherceg útját kellemetlen incidens zavarta meg.

A József főherceget az uton ért kellemetlen kalandról az alábbi érdekes részletek szólnak:

(Baleset a nagyszalontai uton.)

József főherceg hétfőn indult el kíséretével Kisjenőről automobilján, amely nagy sebességgel tette meg Nagyszalontáig az utat. Az utnak ezen a részén semmi incidens nem zavarta meg József főherceget, de annál kellemetlenebb volt az a kaland, amelyen ő és kísérete a Nagyszalontától Nagyváradra vezető uton átestek. Az automobil Nagyszalontát elhagyva, fokozott sebességgel folytatta útját, minthogy a láthatáron semmi akadály nem mutatkozott. Az automobil különben is porfelhőbe volt burkolva és így a soffőr ötven lépésnél nem láthatott tovább. Pedig ha látott volna, bizonyára elejét vette volna a kellemetlen balesetnek, amely tetemes kárral végződött. Az országuton ugyanis, szemben az automobilal, feltűnt egy szekér, amely különböző gipszfiguráktól terhelt halat Nagyszalonta felé. A szekéren egy kocsis és a gipszfigurák készítőjének *Peller* Ferenc nagyváradi szobrásznak megbízottja ült, aki a szobrokat Nagyszalontára akarta szállítani. Igen ám, de a szobrász tervez, mintáz, elkészíti a szobrokat és az automobil végez. Szó a mi szó, megtörtént a baleset. A kocsis, aki valószínűleg soha életében nem látott élő, illetve mozgó automobil és bámulatában nem volt tisztában azzal, hogy mi az a gyorsan közeledő porfelhőbe burkolt szekér, lomhán hajtott tovább, ugyszólván egyenesen neki az automobilnak, amelynek vezetője már későn vette észre a szekeret és a következő pillanatban megtörtént az összeütközés. Az automobil ötven kilométernyi sebességgel ment neki a rozoga szekérnek.

Egy kinos pillanat és a helyzet a következő volt: A szekér félig összetörve hevert az országuton, a gipszfigurák pedig teljesen szétmállottak. A szekéren ülő két ember színtén a porban fetrengett, de ugyancsak itt hevert József főherceg és kísérete is, mert nemcsak a szekér, hanem az automobil is felfordult. Néhány pillanatnyi csend következett, de azután annál éktelenebb lárma, amely természetszerűleg nem a főhercegtől eredt, hanem annál inkább a szekér kocsisától. Ez ugyanis tőzgyökeres magyar ember lévén, rögtön kifejezte az eset fölötti véleményét, persze nem etikettszerűen, sőt annyira kacskaringósan, hogy a fő-

hercegnek szinte potyogtak a nevetéstől a könyvei. Mert megjegyzendő, hogy a kis felfordulásban sem a főherceg, sem pedig az összeütkezés többi részesei nem sérültek meg.

(Még fizetni is kell!)

A kocsis amugy igazán, magyarosan káromkodott. A legenyhébb kifejezése ez vala:

— Az istenit az ördögös szekérnek...

Hogy ezenkívül még mit mondott, azt illetlennek tartjuk lejegyezni. Káromkodott, mint az a bizonyos huszárörmester, aki Vilmos császár öfelsége előtt mutatta be a káromkodás művészetét, amikor hozzálépett a komornyik és felvilágosította:

— Ne beszéljen öreg, ez az ur József főherceg.

— Engem, ugyan nem tesz bolonddá — válaszolt a kocsi. Tudom én jól, hogy József főherceg már rég meghalt. Az isten nyugtassa meg.

— Ez a fia — magyarázta a komornyik.

A kocsi nagyot nézett:

— A fia? Az más, akkor megkövetem. Előbb azonban fizesse ki a kárt.

József főherceg azonban nem várta, amíg a kocsi kitanítja, hanem magához hívatta Peller Ferenc megbízottját.

— Nagyon sajnálom az esetet — mondta. A kért összeget meg fogom téríteni. Lesz szives megmondani főnökének, hogy készítse el újból a szobrokat és a számlát küldje el hozzám.

A szobrász segédje tulboldogan hajlongott:

— Nagyon köszönöm, fenséges uram.

— Nincs mit, válaszolt a főherceg és barátságosan kezét fogott a szobrászsegéddel.

A főherceg kísérete ezalatt felállította az autóbilit. A munkánál maga a főherceg is segédkezett. Megvizsgálták a gépet és konstataáltak, hogy nincs semmi baja. Erre valamennyien elhelyezkedtek és a főherceg tíz pernyi késedelemmel folytathatta útját Nagyvárad felé.

A káromkodó kocsi illemtudóan emelte meg kalapját annál is inkább, mert husz korona fájdalomdíjat kapott. Most valószínűleg mohó várja az autóbilitokat — egy kis felfordítás céljából. Elvégre husz koronáért még némi sérüléseket is el lehet szenvedni — és hogy is van csak az anekdota? — ha véletlenül kitöri a nyakát, még sokkal többet kaphat.

Nyár a politikában.

Kossuth cáfol.

Az átmeneti kormány.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17.

A helyzet nem könnyű, mondotta tegnap Kossuth Ferenc. Mindössze ennyi közölnivalója van a kormánynak a kiegyezési tárgyalásokról, a kvóta, az önálló jegybank ügyéről és a közvéleményt izgató aktuális politikai kérdésekről. Ezért kár volt a kereskedelmi miniszternek magát meginterpelláltatni, mert hogy a helyzet nem valami rózsás, az már abból következtethető, hogy gazdasági téren semmiféle előnyt nem vivhatott ki, ellenben a katonai követelésekhez Kossuth szerint a jövő év derekán, közlékenyebb politikuskok szerint pedig már ez év őszén szerencséje leend az országnak.

A miniszter nyilatkozatának azonban van egy igen érdekes, sőt pikánsnak is mondható konklúziója és ez az, hogy a

kormány egyáltalán nem tartja magát átmenetinek, hosszabb időre rendezkedett be és a jövő év derekáról is úgy beszél, hogy annak a kabinetet még okvetlenül hivatalában kell találnia.

Kossuth a helyzetről.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter egy ujságíró előtt érdekes kijelentéseket tett a helyzetről. A kiegyezés dolgában hozzáintézett kérdések előtt a miniszter az osztrák kormánynak ígért diszkrécióra hivatkozva kitért.

— Felhatalmazom azonban önt, — mondta a miniszter — hogy a Neue Freie Pressenek egy állítólag magyar miniszter-től származó nyilatkozatát a kiegyezésről minden formában megcáfolja. A magyar kormány egyetlen tagja sem nyilatkozott a kiegyezésről; a lap többi információi sem felelnek meg a valóságnak. A kiegyezés még nem kész, a kiegyezés és a kvóta, valamint a bankszabadalomnak 1917-ig való meghosszabbítása junktimáról szóló hírek önkényes kombinációk.

Az ujságíró a miniszter figyelmét Schönaich hadügyminiszternek az ujonclétszám emeléséről tett nyilatkozatára figyelmeztette, melyben ez koncedálta a követelés elhalasztásának lehetőségét. Kossuth itt helyeslő mozdulatot tett, de azt mondta, hogy erről a kérdéstről most nem opportunus beszélnie. Azután a képviselőházra ősszel váró feladatok jöttek szóba:

— A helyzet nem könnyű, mondta a miniszter. A dolgok nem olyanok, hogy azokról felelősségem tudatában nyilatkozhassam. Opportunitási okokból nem nyilatkozhatom.

Az ujságíró a miniszterrel folytatott beszélgetéséről írott cikkében azonban a leghatározottabban kijelenti, hogy biztos tudomása van arról, mikép a létszám-emelés kérdése most éppen nem aktuális s ez a kérdés ebben az évben egyáltalán nem fog fölmerülni, s a jövő év első felében sem lesz róla szó. Ez a kijelentés szóval a létszám-emelés kérdésének aktuálisvá válását a jövő év derekára teszi.

A miniszterek nyaralása.

Ma délelőtt tartották a miniszterelnöki palotában a szünet előtt az utolsó miniszteri tanácskozást, amelyen a kabinet minden tagja részt vett. Miután a kiegyezést és a horvát ügyeket már tegnap elintézték, ez a tanácskozás csakis a folyó ügyekkel foglalkozott.

Wekerle Sándor miniszterelnöknek ischli utja ebben a pillanatban még nincs megállapítva. Egyelőre Dánosra megy, de tulajdonképpen nem szabadságra. Az ügyeket ott is intézi és hetenként többször bejár a hivatalába. A többi miniszterek jórészt pihenni mennek. Így Kossuth Ferenc Herkulesfürdőre, Andrássy Gyula, gróf pedig birtokaira.

A marostordai főispánság.

A fővárosban nyaraló politikusok, érdekesebb téma híján sokat beszélnek ifj. Ugron Gábor ügyéről, a marostordai főispánságról. Ugron tudvalevőleg visszavonta lemondását és megbízható értesülés szerint most már bizonyos kiegyenlítő lépések után, sikerül rendet csinálni Marostordában.

Marosvásárhelyt a délelőtt folyamán még nem tudtak az új fordulatáról. Az értesülés érkezett azonban onnan, hogy a

vármegyében egyelőre teljes a béke és semmi nyoma nem látszik annak, hogy viharok következzenek. Az alispán egyelőre hosszabb szabadságon van, a miből sokan azt következtetik, hogy nyugdíjaztatását fogja kérni. Ez azonban nem pozitív értesülés.

A női választójog.

Siófoki románc.

A siófoki kaszinó elhatározta, hogy a nőknek megadja a választójogot.

I.

A siófoki kaszinóban
Nagy zugolódás volt minap,
Boszant, ha mindig egy a nóta
S az ember mi ujat se kap.
Ah, nem elég sok szende nőnek,
Hogy férjének a szarva nő meg.
Kell néhanapján holmi más
Mint fürdő és a férjcsalás.

Csak egy dolog van még: a kártya,
Mely szórakoztat itt-amott.
Ah, izgató, ha férjipartner
A hölgyektől verést kap ott.
De hogyha kártyát vesz kezébe
A fürdő bájos, szende szépe,
A partnert úgy megcsalja benne,
Mintha szegény a férje lenne.

Valami szellemdusát, ujat
Hej, kitalálni volna jó!
Az igazgatóság ülésén
E fontos tárgyról folyt a szó.
S török a fejük mérték nélkül,
Hogy olyik szinte belekékül,
Míg egy felugrik, mint a béka
S így kiált föl: Heuréka!

„Urak! Egy nagy, egy fényes eszme,
Minőt nem termelt Göthe sem!
Hogy ezt én ki tudtam találni,
Ez örök büszkeség nekem!
Emancipációs világ van,
A hölgyek egyenjogi lázban:
Pompás mulatság lesz nekik,
Ha egyik jogot elnyerik!

Az indítványom az tehát, hogy
A nők is hadd válasszanak,
Ha majdan itt, a kaszinóban
Jön a nagy választási nap!
Szavazhat minden nőnemű majd,
Mindenki arra, akit óhajt,
Kin elmúlt huszonnégy tavasz:
Az mind szavaz! Az mind sza az!”

Éljent kiáltott rá a többi
És elhatározták legott,
Hogy Siófokon minden nő kap
Kaszinó választójogot.
S a kaszinónak ületével
Száz távirat ment szerteséjjel,
S a sajtó bőszen cikkezett
A nagyszerű eset felett.

II

Választás van a kaszinóban.
Rettentő nagy az izgalom.
Korteskedés. „Szavazzon erre!
Szavazzon arra angyalom!”
Folyik a vesztegetés nagyban:
Esténként csókok száza csattan,
És száll sok ah és száll sok óh,
Melyen nő vásárolható.

És itt az óra. Már szavaznak.
Ámde a bizottság előtt

Nehéz summáért nem találni
Egyetlen példány szende nőt.
Ki a jelöltért élne halna
Nincs olyan nőnek hire, hamva.
Keresésbe hiába fogsz:
Nincsen egyetlen női voks!

III.

És szól az elnök: Istenem!
Minő blamázs esett velem.
Azt se tudom, fejem hol áll,
S az ügyből egy a bus morál:

Legyen a nő leány, vagy asszony,
Fiatal, agg, vagy bárminő,
Legyen a legemancipáltabb,
Egy dologra nem képes ő:
Azt, hogy húszonnégy szép tavasz már
Átalrepült fejük felett:
Hogy ezt egy nő nyíltan bevallja,
Nem volt még soha rá eset,
És nem lesz soha rá eset!

—zab.

Gyujtogatnak!

A rendőrség tehetetlen.

A piromániákus ismeretlen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Ma éjjel az Erzsébet-külvárosban ismét gyujtogatás történt. Rövid időn belül ez immár a nyolcadik eset, hogy az ismeretlen gyujtató veszélyezteti ennek a külváros lakóinak biztonságát. A rendőrkapitányság a legutóbbi tüzeset óta kettőzött őrjáratokat küld az Erzsébet-külvárosba, a titokzatos gyujtató azonban a rendőrség éber őrködése dacára zavartalanul folytatja pusztító munkáját. A ma éjszakai tüzesetről, amelyről a rendőrség kétségtelenül megállapította, hogy gyujtogatás eredménye, tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Éjjel fél tizenegy órakor telefonon értesítették a rendőrséget, hogy özv. *Marossy Miklósné* a Sarló és Mihály utca sarkán levő háza kigyuladt. A városháza toronyőre megadta a tűzjelzést, amely az utcán sétálók között érthető izgalmat keltett. A Széchenyi utca sarkán nagy embertömeg verődött össze, mert egészen ide látszott a tűznek vörhenyes színe. A városban hamarosan híre terjedt, hogy a Sarló utcában óriási tűz van, hogy több ház lángokban áll. A rémhirt a vészharang hosszas kongatása is igazolni látszott.

A rendőrség részéről *Berecz Ferenc* alkapitány külső ügyeletes és *Szcepkovszky* Teofil központi inspekciós rendőrhadnagy mentek ki a helyszínre. A tűzoltóság pedig *Sztankovics* Milos főparancsnok vezetésével teljes felszereléssel vonult ki a Sarló utcába. A tűzoltóság megérkezésekor a szalmafedeles ház már teljesen lángokban állott. A tűz megfékezéséről szó sem lehetett, mert a kiszáradt gerendázat és a szalmafedél ropogva égett. A tűzoltóság munkája csupán arra szorítkozott, hogy a tűz tovaterjedését megakadályozza. Egy órai nehéz munka után, miután a ház fedele porrá égett, a tűzoltóság munkája befejeződött.

Szcepkovszky rendőrhadnagy még a helyszínén megkezdte a nyomozást, amely azonban nem vezetett eredményre. Mindössze annyit sikerült megtudnia, hogy a tüzet néhány arra haladó ember vette észre, akik felzörgették a lakókat. Ezek eleinte nem is figyeltek az ablakzörgetésre, mert ebben a városrészben a suhanok mindig felzavarják békés nyugalomból a lakókat. Csak akkor menekültek rémülten, amikor zavart kiáltásokat hallottak az utcán.

Az oltási művelet alatt a lakók, nem törődve, hogy az égő gerendázat rájuk szakadhat, behatoltak a dűledező falak közé és a butorzatot kimimentették. Az ügyeletes rendőrhadnagy a megmentett holmik őrizetére egy rendőrt rendelt ki.

A rendőrség széles körben megindítja a nyomozást aziránt, hogy az ismeretlen gyujtatót végre elfoghassa. Amíg a veszedelmes ember kézre nem kerül, az Erzsébet-külváros lakói állandó rettegés között hajtják álomra fejüket, mert el vannak arra készülve, hogy rájuk gyujtják a házat.

Összehívják a Házat.

A horvátok tüntetése.

Kossuth Lajost akarják dicsérni.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 17

A horvátok, — úgy látszik, — nem igen tudják elhatározni magukat, hogy forradalmat csináljanak-e, vagy komédiát. Tegnap olyan híreket kaptunk, hogy Zágrábban fegyverkeznek, ma pedig a horvátok egy olyan tervéről tudósítanak bennünket, amely voltaképpen nem egyéb, mint kicsinyes kellemetlenkedni akarás. A horvát képviselők ugyanis elhatározták, hogy össze fogják hívni a Házat, csak azért, hogy tüntessenek — *Kossuth Lajos mellett*. Ennek a demonstrációnak világos célzata az, hogy egyrészt Kossuth Lajos nevének hazafiatalan célokra való felhasználásával provokálják az egész magyar nemzetet, másrészt az, hogy a függetlenségi pártnak kellemetlenkedjenek.

A házszabályok rendelkezései folytán a horvátoknak jogukban és módjukban állt ezt a tervet megvalósítani. Hogy azonban a nyári szünet alatt összehívott Házban milyen fogadtatásban lesz részük a saját dicsőségüktől Zágrábban megrészegetett politikusoknak, az a jövő titka. Olyan titok, amit könnyen ki lehet találni.

Zágrábból jelentik a B. N.-nak:

A horvát koalíció körében erősen tartja magát az a hír, hogy a horvát képviselők a képviselőház összehívására készülnek. A képviselőházat ugyanis tudvalevőleg nem királyi kéziratral napolták el, hanem a Ház napolta el önmagát, ily esetben pedig a házszabályok rendelkezései szerint negyven képviselőnek joga van a Ház összehívását kérelmezni s az elnöknek kötelessége, hogy ebben az esetben össze is hívja a képviselőházat.

A horvátok tervei szerint az összehívás még a nyári szünet alatt fog megtörténni, hogy a függetlenségi pártnak minél nagyobb kellemetlenséget szerezhesenek. Az összehívás folytán tartandó ülésen ugyanis nagyszabású demonstrációra készülnek a horvátok, még pedig olyan demonstrációra, amely egyenesen arra való, hogy a függetlenségi pártnak a horvát kérdésben tanúsított állásfoglalását magával Kossuth Lajossal helytelenítsék.

A képviselőház ülését ugyanis Kossuth Lajos születésnapjára, szeptember 19-ére tervezik a horvátok. Ezen az ülésen, melyet ugyszólván Kossuth Lajos emlékének szentelnének, a horvátok felakarják olvasni Kossuth Lajosnak a horvát kérdéssel írt cikkeit és az ezügyben 1848-ban mon-

dott beszédeit. Természetes, hogy azokat a cikkeket és beszédeket válogatják ki, melyek szerintük az ő álláspontjukat fedik. Az ülésen — így tervezik, — valamennyi szónokuk a legnagyobb lelkesedés hangján fog megemlékezni Kossuth Lajosról s minden szónok meglepő szavakban fogja méltatni Kossuth Lajos nemzetiségi politikáját.

A demonstrációtól maguk a horvátok sem várnak semmiféle eredményt, de akciójukat mégsem teszik félre, mert ezzel a tüntetéssel is kellemetlenkedni akarnak a kormányoknak, de főleg a 48-as pártoknak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Durand és Durand, vigjáték. Tapolczay Dezső vendégfőléptével.
Péntek: A vig özvegy. operette.
Szombat: Bernát, vigjáték. Bemutató előadás.

* Tapolczay Dezső vendégjátéka. A Vigszínház kitűnő művésze ma a Mozgófényképek című bohózatban folytatta vendégszereplését. A sajnós, csak gyéren látogatott színház publikuma állandó és hangos kacagással honorálta a kiváló vendég pompás játékát. *Kapor* Kálmán szerepében excellált ma Tapolczay és az ő keresetlen, természetes játéka, póznák nélküli művészete elementáris tetszést váltott ki a közönségből, mely lelkesen ünnepelte Tapolczayt. Sokat mulatott a publikum *Szathmáry és Dolly* sikerült alakjain, *Benkőné* kacagtató anyósán és *H. Harmath Józsa* kedves alakításán. *H. G.*

* Tapolczay bucsuja. Holnap, csütörtökön bucsuzik az aradi közönségtől Tapolczay Dezső, Ordonneau és Valabuegreque bohózatában, a *Durand és Durand* ban. A fűszeres Durandot játsza Tapolczay, akinek ez az alakítása alapította meg a fővárosban komoly művészi hírnevét. A darab a lehető legjobb szereposztásban megy: nagyobb szerepeket játszanak *Várnay, Marházy, Szathmáry, Novák Irén, Harmath Józsa, Kun Irén, H. Körössi Juci, Szilágyi Berta*.

Letartóztatott őrség az aradi várban.

A hadbíróság vizsgálata.

Szökés a szegedi kaszárnyából.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Az aradi vár fogházának lakói egy tekintélyes csapattal szaporodtak, amelynek az a büne, hogy a katonai deliktumok egyik legsúlyosabbját követte el: *aludt a vártán*. Nem ritka dolog, hogy egyik-másik katonai őr elalszik, de hogy az őrség egész legénysége parancsnokostul s fölvezetőstül álomba merüljön a fogda őrzése helyett, az kivételes eset, amely azonban a napokban Szegeden, a Marstéri kaszárnyában megtörtént. Az őrség büns kötelességességét azután arra használta föl egy a fogdába zárt notórius gonosztevő, akit a szegedi rendőrség szolgáltatott át a 46. gyalogezrednek, hogy kereket oldjon és megszökjék a hatósági őrizetből. A szegedi ezredparancsnokság jelentésére Aradról nyomban átutazott az egyik hadbíró a vizsgálat foganatosítására. A vizsgálat megállapította, hogy a kritikus napon az egész őrség aludt, miért is az őrséget le-

tartóztatták és erős katonai fedezet mellett *Aradra szállították.*

A rendkívül különös és érdekes katonai szenzációról az alábbi tudósítást adjuk:

Nagypál Antal notórius betörő, aki Budapesten tényleges katonai szolgálatot teljesített, ezredétől megszökött s Szeged felé vette útját. A szökevény katonát, aki jól fel volt szerelve pénzzel, a detektívek akkor csípték nyakon, mikor a Kossuth-kávéházban a kasszirő társaságában nagyban pezsgőzött. Nagypál szökése után — valószínűleg a fővárosban, — betörést követett el s ez alkalommal szerezte a pénzt, amelylyel nagy terveit voltak. A nagystilű szélhámos Szegeden betörőbandát akart toborozni, amelylyel Amerikába ment volna ki, hogy itt érvényesítse betörői képességét. Szegedre érkezése után hamarosan megismerkedett két notórius szegedi csavargóval, Schönstein Benővel és Kálmán Istvánnal, akiket rávett az amerikai utra s 1400 koronát adott át nekik utiköltségül.

Schönstein és Kálmán a pénzt a Boszorkány-szigeten elásták, de a műveletnek észrevétlen szemtanúja volt egy becsületes alsóvárosi asszony, aki a rojtélyes dologról értesítette a rendőrséget. A detektívek a pénzt meg is találták s a két jómadarat letartóztatták. Ezek árulták el aztán Nagypálról, aki akkor már a rendőrség foglya volt, de álnevet vallott be, hogy budapesti katonaszökevény.

Baksa Lajos rendőrkapitány erre a dezentort detektívekkel átkísértette a 46 ik gyalogezred parancsnokságához, ahol átvették és a fogdába csukták.

Másnap, mikor az ezredparancsnokság ki akarta hallgatni a szökevényt, kínos meglepetés érte a katonákat. Nagypál az éj folyamán az erős őrzet alatt lévő katonai fogdából megszökött s azóta nyoma veszett.

Az eset nagy konsternációt keltett a katonai parancsnokságnál. Még nem volt arra példa, hogy valaki a 46-os ezred fogdájából megszökött volna. De restelték is, hogy akit pár száz rendőr elcsípett s a torony alatti szuterénből meg nem szökhetett, az a katonai szuronyok közt, mint a kámfor elpárolgott.

Az ezredparancsnokság az esetről rögtön jelentést tett a temesvári hadtestparancsnokságnak, amely szigorú vizsgálatot rendelt el arra nézve, hogy megállapítsák, kit terhel a felelősség Nagypál szökéseért.

Ma az aradi hadbíróóság egyik tagja Szegedre utazott s nyomban megkezdte a vizsgálatot, melynek szomorú következménye volt. *Letartóztatták az egész őrséget, amely Nagypál szökése éjjelén szolgálatban volt.*

A vizsgálat ugyanis megállapította Nagypálról, hogy az *ablakon keresztül szökött meg cellájából s az őrség előtt menekült.* A szuronyos katonák azért nem vették észre a szökést — mert *egyől-egyig aludtak őrhelyeiken.*

A súlyos szolgálati vétséggel vádolt legénységet erős katonai fedezettel *Aradra hozták.*

HIREK.

A város mostohagyermekéi.

Arad, július 17.

Eddig azt hittük, hogy Aradvárosa mostohagyermeké a kormánynak. Tévedtünk, mert már nem az. Arad édes gyermek, dédelgetett kedvenc lett. Kapott iskolákat, kap vashidakat, köröltést s ha igaz lesz, tűzérkaszárnnyát is.

Az édes gyermekké vedlett Arad

azonban a saját gyermekeivel érezteti most a mostoha-sorsot. Mert Aradnak is vannak mostohagyermekéi, oh vannak: a detektívek. Ezek a városi alkalmazottak, vágy tisztviselők, vagy micsodák kiestek a város gráciájából. Ellenben a többiek nem.

Jöttek a rendőrségi tisztviselők drágasági pótlékért. Nagy a drágaság, nem lehet megélni, hangzott a torony alatt. Igazuk van a rendőrtisztviselőknek, szükségük van a drágasági pótlékre. S a közgyűlés így szólt a kéregetőkhöz:

— Nesztek fiaim drágasági pótlék.

Jött a rendőrlegénység drágasági pótlékért. A közgyűlés megszavazta. És hála a közigazgatás gyors menetének, vagy félév után megjött a belügyminiszteri jóváhagyás. Rendőrtisztek, rendőrlegények tehát vértetve vannak a drágaság ellen. A detektívek azonban nem. A detektívekről egész egyszerűen megfeledkezett a város, avagy nem is akar rájuk gondolni.

Hogy miért? arra nincsen felelet. Azzal érvelnek ugyana torony alatt, hogy a detektívek nem rendőrtisztek s nem is tartoznak a rendőrlegénység állományához. Ez az érvelés rávall arra a szellemre, amely a torony alatt uralkodik. A formaságon lovagolnak a város bölcsei, hogy néhány fillért megtakarítsanak s elvonjanak azoktól, akik rá vannak szorulva.

Szell Kálmán — bankkormányzó.

Arad, július 17.

Budapesti tudósítónk jelenti:

Érdekes pénzügyi esemény, melynek politikai jelentősége is van, ment ma végbe a *Magyar Jelzálog Hitelbank* külön e célra egy behívott rendkívüli közgyűlésén. *Szell Kálmán*, az említett intézetnek egykori elnökgazdája, ki miniszterelnökké történt kinevezése alkalmából kivált innen, ma a Jelzálogbank kormányzójává választatott meg és ezzel ismét közgazdasági tevékenységét kezdi meg.

A közgyűlés következőképpen folyt le:

Kubinyi Árpád elfoglalta az elnöki széket és jelenti, hogy az intézet vezérigazgatója, báró Beck Nándor beteg.

Ezután *Kubinyi Árpád* az igazgatóság egy nyilatkozatát olvasta fel, mely azt tartalmazza, hogy az intézet vezérigazgatója, Beck Nándor báró huzamosabb idő óta beteg és felépülése előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni. Tekintettel az általános gazdasági helyzetre, az intézetnek sulyt kell helyezni arra, hogy eddigi pozícióját tovább is megerősítse és azért, nehogy az intézet vezetésében hézag álljon be, új erőket igyekezett abba belevonni. E célból elsősorban *Szell Kálmánt* iparkodtak megnyerni, kinek hervadhatlan érdemei vannak az intézet ujjaalakítása körül, valamint Beck báróval való 18 esztendő óta együttműködése idejéből felajánlották neki a *kormányzói* állást, továbbá az intézet igazgatósága számára megnyerettek *Barta Arnold*, *Hatvany-Deutsch József* és *Neumann Miksa*. Az intézet nagy észvényesei e jelölésekhez hozzájárultak és így most már csak a közgyűlés jóváhagyása kéretik ki. A választások megejtése előtt azonban az alapszabályok megfelelő módosítását kell eszközölni.

A közgyűlés a szükséges alapszabálymódosításhoz vita nélkül hozzájárul. *Szell Kálmánt* pedig kormányzóul, *Barta Arnoldot*, *Hatvany-*

Deutsch Józsefet és *Neumann Miksát* *közfelkeltással választja meg igazgatókúl.*

Szell megbízása 16 esztendőre szól, az igazgatóké a jelenlegi igazgatóság tartamára. A közgyűlés eredményéről nyomban értesítették *Szell Kálmánt*.

— **A lecáfolt fegyelmi ügyek.** Az *Aradi Közlöny*-nek az építőipari válság ügyében közölt szenzációs híradását, amely a *Petrovics* Arzén műszaki tanácsos és az elsőfoku iparhatóság ellen elrendelt fegyelmi vizsgálatra vonatkozik, ma két körülmény is megerősíti. Az egyik az, hogy — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — a kormánynak két félhivatalos lapja, a *Magyar Nemzet* szószerint, a *Magyar Hírlap* pedig kivonatban közli az *Aradi Közlöny* híradását. A másik megerősítő körülmény pedig az, hogy a ma este megjelent *A Munkaadó* című lapban, az Építőiparosok országos szövetségének hivatalos közlönyében más forrásból merített, de az *Aradi Közlöny*ével azonos közlemény jelent meg, amely *mindenben megerősíti* az *Aradi Közlöny* tegnapi számában megjelent híreket.

— **Ferenc Ferdinánd perveztes.** Rómából jelentik, hogy *Novi lovagnak Ferenc Ferdinánd* kir. herceg ellen indított perében a római törvényszék ítéletet mondott. Az ítélet szerint *Ferenc Ferdinánd* köteles *Novi lovagnak*, mint *Hohenlohe* bíboros örökösének megfizetni annak a renováló munkának az értékét, a melyet *Hohenlohe* bíboros az *Este-villában* végeztetett. A *Tivoliban* lévő *Este-villa* ugyanis *Ferenc Ferdinánd* tulajdona és *Hohenlohe* herceg lakója volt a villának.

— **Fegyverkezünk!** Fiuméből táviratozzák: Az itteni torpedógyár külön osztályt állított fel tenger alatt járó hajók készítésére, mivel az osztrák-magyar hadügyi kormány a haditengerészet részére két tenger alatt járó hajót rendelt meg. *Tittoni* és *Aerenthal* pedig barátságosan tanácskoznak.

— **Alhir a fiumei kormányzó lemondásáról.** Fiuméből táviratozzák: Tegnap az a hír terjedt el a városban, hogy *Nákó Sándor* gróf fiumei kormányzó lemondott állásáról. A nagy felűnést keltő hír folytán egy ujságíró felkereste *Wickenburg* gróf helyettes kormányzót, aki kijelentette, hogy a híresztelés merőben alaptalan. *Nákó* gróf csak fürdőbe utazott s szeptember elején ismét átveszi a fiumei ügyek vezetését.

— **A városi tisztviselők fizetése.** Pozsonyváros törvényhatósági bizottsága ma átiratot intézett Aradvárosához s ebben arra kéri, hogy a városi tisztviselők fizetéséről szóló kimutatást vagy az esetleges fizetésjavítási tervet küldje meg. A városi tanács *Ángel István* dr. aljegyzőnek osztotta ki elintézés végett Pozsonyváros átiratát.

— **Frank dr. t ismét becsapták.** *Zágráb*-ból táviratozzák: Ma elfogták *Zágrábban Tenodi Györgyöt*, a 16 ik gyalogezred szökevényét. A katonáról kiderült, hogy *Frank* dr. horvát képviselőt, a *Starcsevics*-párt vezérét ravasz fanggal becsapta és tőle kisebb nagyobb összeget csalt ki. *Tenodi* ugyanis pénzt nélkül érkezett *Zágrábba* és hogy pénzt szerezzen, felkereste *Frankot*, akinek előadta, hogy elnöke egy titkos katonai szövetségnek, amely a *Starcsevics* párt elveit vallja. Előadta még, hogy a 4000 tagot számláló szövetség lapjának a szerkesztője is. *Frank* dr. nem hitte el *Tenodi* előadását s ezért felszólította, hogy bizonyítson, mire ar intelligens katonaszökevény egy kávéházba ment s egy maga egy egész napot irt

meg. Frank erre átadta a kért segélyösszeget és több ízben is támogatta.

— Egy horvát jogtanár halála. Zágrábból táviratozzák, hogy *Plivesics* József egyetemi tanár, volt képviselő ma 54 éves korában meghalt. *Plivesics* nagy közjogi kapacitás volt Horvátországban, akinek államtudományi munkáit sűrűn idézték a legutóbbi obstrukció alkalmával a horvát képviselők.

— Halálozások. Felsővályi *Nagy* Iyán ma hajnalban 17 éves korában meghalt. A temetés holnap délután 5 órakor lesz a Vécsey-utca 5-ik számú házból. — *Ozv. Jiraszek* Ferencné született *Traytler* Julianna ma délelőtt 82 éves korában Ujaradon meghalt. Az elhunyt matrónát családja és kiterjedt rokonság gyászolja. A temetés holnap délután 5 órakor lesz.

— Operaénekesből milliomos. Budapesti tudósítónk táviratozza: A múlt héten elhunyt a főváros egyik ismert alakja, *Friedmann* Lajos, akiről az a hír terjedt el, hogy óriási vagyonát jótékony célra hagyta. Ma bontották fel az elhunyt végrendeletét, amelyből kitűnt, hogy *Friedmann* csak százezer koronát hagyott jótékony célra Milliókra rugó vagyona többi részét *Beck* Vilmosra, a m. kir. Operaház tagjára hagyta, csupán a haszonélvezetet hagyta nejeinek. *Friedmann* nagybátyja volt *Beck*nek. Híres volt zsongoriságáról, amelynek révén sikerült hatalmas vagyont összegyűjtenie: 8 háza volt a fővárosban s ezenkívül készpénzben és értékpapirokban is mintegy másfél milliója. Zsongoriságával csak egy ízben hagyott fel, amikor *Beck*et kitaníttatta s Bécsbe, Berlinbe küldötte, hogy képezze magát. *Friedmann*ról beszéltek, hogy egy ízben, mikor *Baron* tanárral megoperáltatta magát, hetekig sikudott a sebészszel s végül kikötötte, hogy a kialakított tiszteletdíjat, 500 koronát csak utólag akkor fizeti ki, ha életben marad.

— Gyermekrontó író. Bécsből táviratozzák: Nagy feltűnést kelt városszerte, hogy *Biber* Albertet, az osztrák írógárda egyik elismert tagját erkölcsstelen merénylet miatt letartóztatták. Híber ugyanis egy 12 esztendőes leány ellen követett el büntetendő cselekményt. Híber az ismert nevű írók közé tartozik.

— Pánik egy vonaton. Budapesti tudósítónk jelenti: A Budapestről délután 3 óra tájban *Párkány* Nána felé haladó személyvonat három utolsó kocsija a városliget mellett hirtelen megállott. Az utasok a hirtelen megállást arra magyarázták, hogy valami katasztrófa történt s hanyatt-homlok menekültek a kocsikról. A kitért pánikra azonban nem volt ok, mert mindössze az történt, hogy a három kocsis hibás kapcsolás folytán elszakadt a vonattól. A továbbrobogó személyvonaton is hamarosan észrevették, hogy mi történt. A vonat visszaindult s újabb kapcsolás után folytatta útját.

— Izgalom a szerb katonatisztek között. Belgrádból táviratozzák: A hadügyminiszternek balfogásai következtében, amelyeket a király születése napja alkalmából történt előléptetések-nél elkövetett, még egyre növekszik az izgalom, különösen az ifjabb tisztek körében, akiket költséggvetésel okokból mellőztek, hogy így négy tábornokot nevezhessenek ki. Az izgalom újabb táplálékot nyert azzal, hogy utólag soron kívül még két nagyobb rangú összeesküvő tisztet léptettek elő. A mozgalom miatt a belgrádi helyőrség tegnap készenlétben volt. A tisztikarban válsághíreket terjesztenek. Így azt beszéltek, hogy *Putnik*kal együtt *Pasics* miniszterelnök is visszalép és *Nikolics* közoktatásügyi miniszter új kabinetet alakít.

— Lépfene Pozsonyban. Pozsonyból táviratozzák: A lépfene okozta halálesetek, sajnos, folytatódhatnak és az orvosok szakvéleménye szerint ilyenemű elhalálozások megszűnése csak

augusztus közepe táján várható teljes bizonyossággal. Az orvosok eme véleménye következtében *Kutsera* városi főkapitány tilalmi rendeletet bocsátott ki a nyers husnak Pozsonyba való behozatala dolgában. A „*Pressburger Zeitung*“ ma vezércikkben nyílt levelet intéz *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszterhez a Pozsonyvármegyében tapasztalt állategészségügyi visszaélések tárgyában és arra kéri a minisztert, hogy támogassa rendeletileg a városi főkapitánynak az állategészségügyi felügyelőséghez intézett azt a felhívását, hogy állatorvosai-val a Pozsonyvármegyében lévő beteg állatállomány sürgősen megállapíttassék és ezzel kapcsolatban annak befejezéseig rendelje el az összes községekre a zárlatot.

— Felhőszakadás Bécsben. Bécsből táviratozzák, hogy ma este 8 óra felé Bécsben iszonyatos zivatar dühöngött és felhőszakadás volt, amely nagy károkat okozott. Több utcában a házak teljesen víz alá kerültek. Az egyik külvárosi házban a házmesterné és a segítségére siető fia a vízbe fultak. A tűzoltók több mint száz esetben vonultak ki. Több helyen a villám is beütött, így az egyetem épületébe is, amely azonban nem sérült meg. Egy régi szálloda összeomlott. Ember életben nem esett kár, de öt kő elpusztult. Ausztria más részein is nagy viharok voltak.

— A bajai milliós főnyeremény. Bajáról táviratozzák, hogy a bajai milliós főnyeremény ügyében újabb fordulat állt be. *Ekkert* Antal kertész ügyvédje *Forró* Félix dr. ugyanis főlebezett az ügyészi határozat megszüntető végzése ellen, hivatkozva arra, hogy új bizonyítékokat szerzett be. A szegedi főügyészség helyt adott a felfolyamodásnak és elrendelte a vizsgálat megindítását a bank tisztviselői, különösen *Wagner* Sándor főkönyvelő ellen, akit család és magánokirat hamisítás gyanúja terhel. Nema lehetetlen, hogy a titokzatos ügyben szenzációs fordulat fog beállani.

— Háborús világ a várban. Ily című minapi cikkünkre vonatkozólag *Banciu* Rudolf annak közlésére kért fel bennünket, hogy ő azért inzultálta *Hadt* Ferenc foglár, mert az édes anyjára kardot rántott.

— *Gruics* János — meghalt. *Gruics* János dr. újvidéki hírlapíró, aki annak idején a *Brankovics* patriárka elleni harcot kezdte, mint Újvidékről jelentik, ma meghalt.

— A perdita szeretője. Budapesti tudósítónk táviratozza: A József-utcában ma reggel merényletet követtek el egy rendőri felügyelet alatt álló leány ellen. A 72-ik szám alatt lakó *Orbán* Éva már régóta viszonyt folytatott *Máté* Józseffel, aki állandóan zsarolta a leányt. Ez végre megunt a dolgot s kiadta a legény útját. Ma hajnalban *Máté* beállított a leányhoz s pénzt követelt tőle. Mivel *Orbán* Éva megtagadta a legény kívánságát, *Máté* revolvert rántott s kétszer reálított, azután pedig az ablakon kiugorva, elmenekült. A golyók csak surolták a leányt, aki az ijedtségtől elájult és összeesett. *Máté*t elfogták.

— Veszett kutya garázdálkodása. Nagyhalma gyon ma egy veszett kutya megmarta *Kölf* Nyisztor nagyhalma gyi lakost, akinek sebesülése olyan veszedelmes, hogy *Lovik* Gyula főszolgabíró felküldte Budapestre a Pasteur-intézetbe. A kutyát, mielőtt még többeket megmarta volna, *Szerényi* Sándor körjegyző revolverrel agyonlőtte.

— Rovarpor, bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb Vojtek és Weisznál. 201

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kaszab Géza.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 17.

Amerika 1¼ olcsóbb, 5 fillérrel magasabb árak.
Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	11.40—11.41	11.41—11.42
Zab októberre	7.99—8.—	8.02—8.03
Rozs októberre	8.83 8.84	8.83—8.84
Tengeri júliusra	5.93 5.94	6.——6.01

Zárul 5 órakor:

Osztrák-magyar államvasúti részvény 651.25

IDEGENEK ARADON.

— Julius 17 —

Fehér Kereszt-szálloda. Papp József birtokos Szeged. — Süss Antal igazgató Nyitra. — Deutsch Dezső kereskedő Kikinda. — Gazdag Sándor felügyelő Kikinda. — Halász Elek mérnök Esztergom. — Spenczer Béla igazgató Nagyvárad. — Kemény Samu bérlő Nagyvárad. — Stern Mór kereskedő Nagyvárad. — Balog József és neje Tótkomlós. — Német Lajosné és családja Szabadka. — Szilágyi Tamás Hódmezővásárhely. — Pallós Márton és családja Lugos. — Kovács Sándorné és leánya. — Bedő Manó hivatalnok Verbász. — Gerbert Béla kereskedő München. — Huszár Lajos igazgató és neje Petrozsény. — Angeter Oszkár gyáros Pécs. — Veisz Miksa kereskedő Versec. — Aczél Sándor kárbeszélő Budapest. — Czifrák Pál segédjegyző Zombolya. — Herczeg József fakereskedő Szilatina. — Herczföld Károly utazó Budapest. — Drucker Lajos utazó Budapest. — Halledey Károly utazó Budapest. — König Miksa utazó Budapest. — Veisz József utazó Budapest. — Vidor Ignác utazó Budapest. — Guttman Sándor utazó Budapest. — Beer József utazó Budapest. — Schwarcz Henrik utazó Budapest. — Hoffman Emil utazó Bécs. — Eiselt Rudolf utazó Bécs. — Lieber Miksa utazó Bécs. — Gombó Izó utazó Bécs. — Goldman Frigyes utazó Bécs. — Deutsch Gyula utazó Bécs. — Singer Lipót utazó Bécs. — Suszter Lajos utazó Remscheid. — Bartók Aladár utazó Kecskemét. — Vallner István utazó Nagyvárad. — Berghoff r Lajos utazó Nagyvárad. — Grünberg Ignác utazó Békésésaba. — Berényi Izó utazó Fiume

Központi szálloda. Fehér József birtokos Sep-rós. — Zsvarkó József főmérnök Budapest. — Deplams N. cognacgyáros Világos. — Auer Berta magánzónó Budapest. — Székelyi Soma kereskedő Budapest. — Lendvai S. vezérigazgató Temesvár. — Adler Ignác kereskedő Krakkó. — Singer Miksa kereskedő Békésésaba. — Gergely Izó kereskedő Budapest. — Kasz Emil gépészmérnök Budapest. — Belczer Béla vendéglős és neje Mornine. — Santa J. dr. ügyvéd Lugos. — Balázs Máté lelkész Resica. — Volhuber Rezső gyógyszerész és neje Temesvár. — Pavlovics György dr. ügyvédjelölt Temesvár. — Neufeld Jenő kereskedő Budapest. — Teltseh Adolf kereskedő Makó. — Székely Soma kereskedő Budapest. — Neuburger Nándor főkönyvelő Püspökladány. — Eichner Sándor kereskedő Budapest. — Arnold Nándor birtokos Ujszentanna. — Galles Ignác birtokos Sopron. — Fürst Gyula kereskedő Bécs. — Schäffer Béla magánzó és neje Budapest. — Tauber Peter kereskedő Budapest. — Szekendy Pál intéző Sikula. — Holländer Lipót dr. ügyvéd Budapest.

Vass-szálloda. Fischer Ármin utazó Budapest. — Sándor Gyula utazó Budapest. — Löbl Elek óras Szentgotthárd. — Láng Gyula utazó Bécs. — Fried Miksa utazó Bécs. — Szauer Jakab utazó Bécs. — Langsfeld Géza utazó Budapest. — Groszman Gyula utazó Budapest. — Steiner József utazó Budapest. — Révész József utazó Cegléd. — Steinbach J. utazó Budapest. — Losonczy Géza utazó Budapest. — Schwarcz Náthán utazó Budapest. — Róth József utazó Budapest. — Pollák Sándor utazó Budapest.

Pannónia szálloda. Káldy Gyula földbirtokos Káld. — Káldy Lajos földbirtokos Vasvár. — Szalai Lajos ügyvéd Veszprém. — Schvager Lajos igazgató Borosjenő. — Nikolics Száva utazó Bécs. — Walthir Rezső földbirtokos Elek. — Mahler János földbirtokos Elek. — Várady Sándor kir. főállatorvos Budapest. — Kerekesné Emma Kristyór. — Heszler Salamon igazgató Szabadka. — Luszt Ferenc dr. orvos Simánd. — Tottenus József állatorvos Kisjenő. — Bildhauer János kereskedő Bécs. — Wizinger Gyula dr. ügyvéd Makó. — Mladin J. vendéglősné Kurtics.

Lechner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban

772

árusítunk.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

Fikker Józsefnek

Nagykamarás.

Ön az „Arad és Vidéke” f. évi 160. számában egy számalmas nyilatkozatot tett közzé, amelynek tartalmaért lovagias elégtételt már azért sem kérhetek öntől, mert évekkal ezelőtt sokkal súlyosabb, de igaz és megérdemelt sértéssel illettem önt, a miért a mai napig is eléjejtett tölem elégtételt kérek.

Egyébként a nekem tulajdonított cikket csakugyan én írtam. Hogy annak az író neve alányomatva nem lett, ez nem az ön által vélt férfiaság hiánya miatt, hanem egyszerűen azért történt, a miért az más újságközleményeknél is el szokott maradni; a mivel különben minden újságolvasó ember tisztában van, csak — úgy látszik — ön nincs.

A mi pedig az önre nézve oly fájdalmas cikket illeti, az abban foglaltak valóságát a törvény rendes útján majd bizonyítani fogom. És mert ön az egyoldalú és a tehetetlen düh kifejezésére legalkalmasabb nyilatkozási formát vette igénybe anélkül, hogy cikkem önre vonatkozó részét megcáfolta volna, s ahelyett, hogy az önről mondott állítólagos valótlanosságokért engem — mint a cikk íróját — akár a törvényes jogvédelem igénybevételével, akár más módon felelősségre vont volna, — az igazság kiderítésében majd segítségére leszek ön. Egy elemi iskolásra is szégyenletes irálygyakorlatáért ön ellen a sajtóport megindítottam; annak során majd elvállik, ki az „aljas gazember.”

* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelőséget a szerkesztő

Ön maradt „kiváló tisztelettel”, én maradok

Almáskamarás, 1907. július 17.

Kiváló tisztelet nélkül:
Doroghy Antal.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alólírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtetetlen jó édes anya, anyós, nagynya, dédanya és rokon

ö. Jiraszek Ferencné
szül. Traytler Julianna urasszonynak,
f. évi július hó 17-én, délelőtt 1/2, 12 órakor, életének 82 ik évében a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai július hó 19-én, délután 5 órakor fognak Ujarad, Fő utca 11. számú gyászházban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és az ujaradi temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért július hó 20-án, délelőtt 8 órakor fog az ujaradi plébánia-templomban az egék Urának bemutatatni.

Ujarad, 1907. július hó 17-én.

Aldás emlékére!

Jiraszek Nándor,
fia.

Hruzek Béla,
veje.

ö. Jiraszek Lajosné

szül. Kosztka Ilma.

Jiraszek Nándorné

szül. Koller Antónia,

menyeli.

1773

Kuthy Istvánné szül. Hru-

zek Klementin és férje

Kuthy István,

Jiraszek Feri,

Jiraszek Ilona.

Jiraszek Mariska,

Jiraszek Béla.

unokái.

Kuthy Arpad,

Kuthy András,

Kuthy Mariska,

Kuthy Gyula,

Kuthy Emmike,

dédunokái.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület Városi és megyei telefon: 93.

Felsővályi Nagy Barnabás és neje szül. csikszentkirályi Csiszer Laura, György és Ilonka gyermekei, valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy jó fiuk

felsővályi Nagy Iván,

élete virágjában, 19 esztendőskorában f. évi július hó 17-én hajnali 4 órakor, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Drága halottunkat f. évi július hó 18-án, délutáni 5 órakor fogjuk a Vécsey-utca 5. sz. alatti gyászházban az ev. ref. anyaszentegyház szertartása szerint a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyezni.

Arad, 1907. július hó 17-én.

Aldás emlékére!

1774

Steckenpferd-Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa Dresda és Teschen a/E., volt és marad a naponkint beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszappan pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 1045

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkészén,

Porosz Salon-készén,

Porosz Légszesz Pirszen

és Porosz Dió-Pirszenben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos, jól kiégetett

Bükfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Jakaréklüzhelyben ajánljuk a köszöntüze-
lést. Számos előnyök s jelentékenyen

olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plombázott zsákokban** eszközöljük. 168

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 139. sz.

Nyári színház.

Csütörtönön, 1907. évi július hó 18-án:

TAPOLCZAY DEZSŐ mint vendég:

Durand és Durand.

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Ordenau és Valabueque.
Fordította: Kürthy Emil.

SZEMÉLYEK:

Coquardiere	Várnai Jenő.	Barbatier	Kulcsár L.
Durand, veje	Tapolczai D.	HouteTurellné	Sziágyi B.
Louise, leánya	Körössy Juci.	Irma, leánya	Harmath J.
Durand Albert	Mariházi M.	Paquerette	Novák Irén.
Javanon	Szathmári A.	Ciarisse	Kun Irén.

Közdete este 8 órakor.

Nagy választék
vegyszeri és fizikai ki-
sérletli üvegedényekben:

Lombikok,
Gő. ebek,
Woulff-féle palackok,
Mérceüvegek,
Fedlemezek,
Próba és üvegcsövek.

Valódi
Auer és benold-gáz
égőhálókat.

Villamos izzótesteket.

Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készletek. — Va-
lódi nikkel főző-
és diszedények

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224

Gebhart Testvéreknel

ARADON,

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készletek után 3/10 pénztárcengedményt nyújtunk.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor
mű- és építő-lakatos
Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület asalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szérítésára vaskosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltek. 1151

Nagy választék sárkerítés mintákból természetesen nagyságban. - A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

RUBICS GYULA

fényező és mázó mester

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Bocskai-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: **butorfényezést, vas- és fa-butorkban, régi butorok újra festését** bárminemű stílusban, **kávéházi berendezéseket** u. m.: **asztalok, székek, rácszatok, lámpariák, fogasok, csillárok és fürdő-kadakat.** 1488

Telefon sz. 807. Telefon sz. 807.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát. 1002

„Singer“, „Original Viktoria“, Central Bobbin varrógépek családja használatra és ipari célokra.

„Puch“, „Helical-Premier“ és „Preciosa“ kerékpárok jutányosan jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű fogyasztó közönségnek szíves tudomására hozni, miszerint ez előtt Flórián-utcában létezett

hentes üzletemet

jelenleg saját házamban

Sulich Sajos-utca 16. sz. alá

helyeztem át, egyben ajánlom minden ezen hentes iparba vágó friss készítményeimet a nagyközönség szíves pártfogásába venni kegyeskedjen.

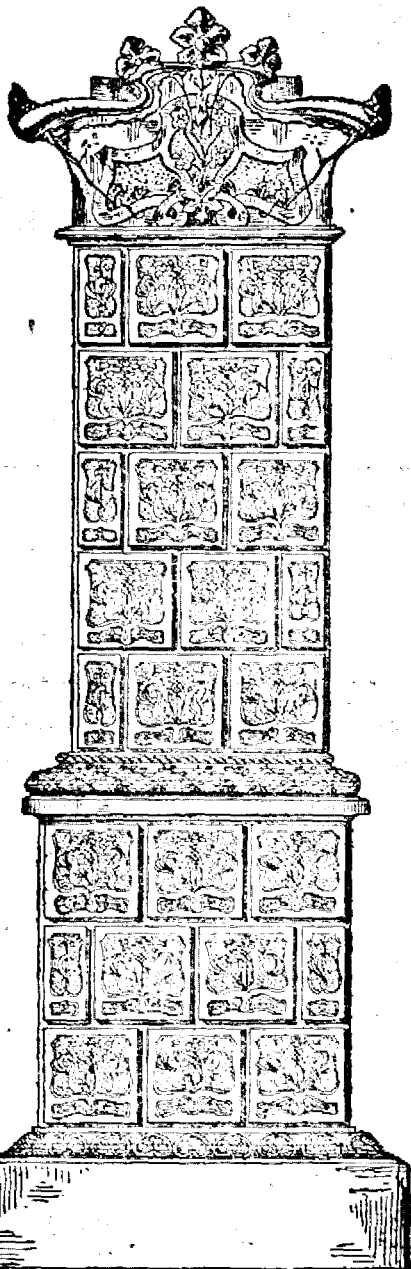
Mély tisztelettel

1471

Simandán György,

hentes-mester.

Aiapittatott 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utca.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes anyagból készült

cserépkályháit és kandalóit

minden kivitelben, ugyszintén **takarék-tűzhelyek és fürdőkádak kifalazását, nemkülönbön központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javítások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek ugy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályháim bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-melegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönbön Maidingen rendszer szerint fekete vagy pirszen fűtésre mint töltőkályha felállítható.

B. megbízását kérve, maradtam

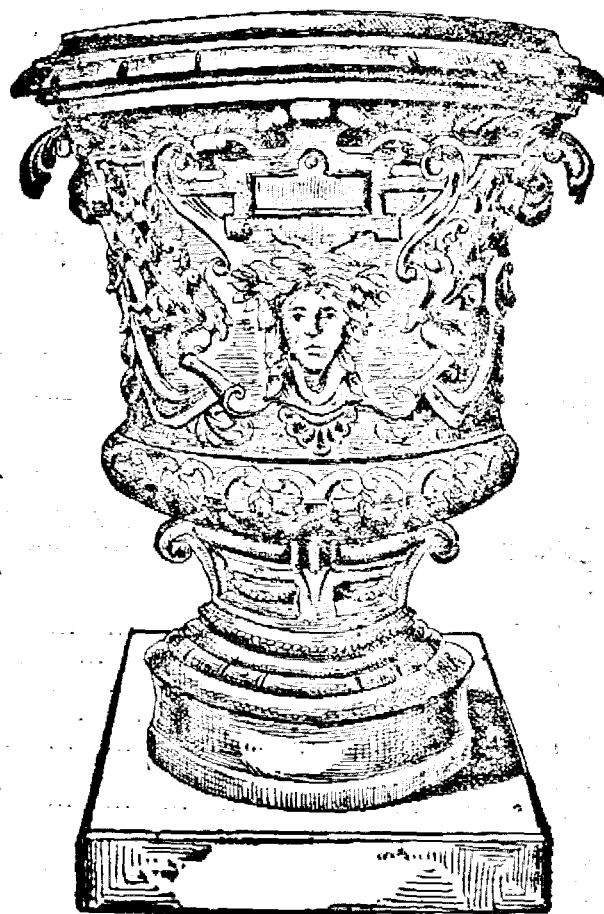
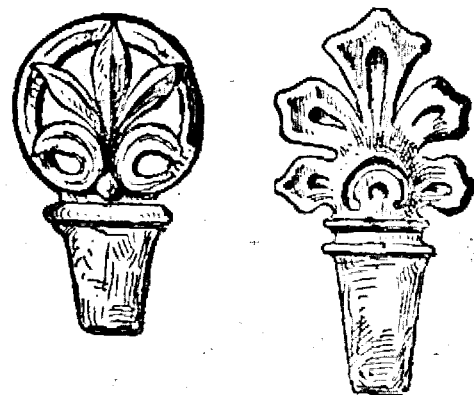
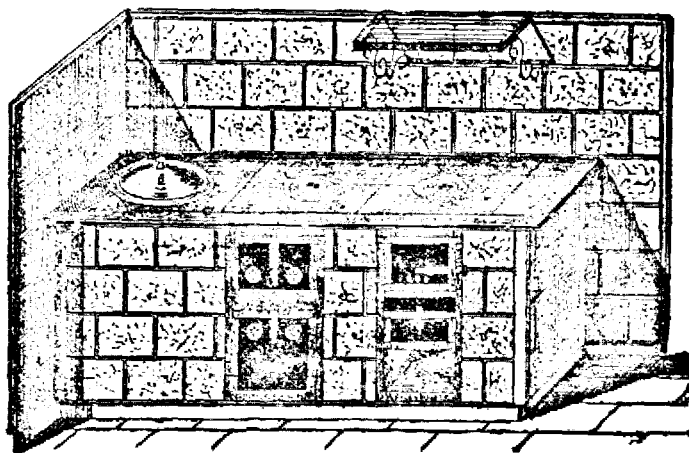
183

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Képes mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldetik.

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletekben való visszafizetésre közvetít

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

1261

A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladók, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lenkey utca 16., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj Mikalacán a mótros mentén 440. számú ház, mely 3-4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor-ért törlesztésre eladó.

20230-1907.

Hirdetmény.

Az 1907. évi június hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött összeírási jegyzék 4 darab ívét az állami jövedékről szóló 1899. XXV.

t.-c. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1907. évi július hó 18-tól számítandó 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségnek közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Zetyik Károlyné, Herczeg Gábor, Csűpös István, Békési Gyula, kik italmérési engedélyt kaptak, nemcsak megtekint-

hetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve egy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyújthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket.

Arad, 1907. évi július hó 12.

A városi tanács.

Borosjenő és Vidékének Gazdasági és Hitelszövetkezete.**Meghívó**

a Borosjenő és Vidékének Gazdasági és Hitelszövetkezetének

VII. rendes közgyűlésére,

mely 1907. évi augusztus hó 4-én, vasárnap délután 3 órakor Borosjenőn, a „Borosjenői Takarékpénztár r. t.” helyiségében fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítő 2 tag választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése 1906. évi július 1-től, 1907. évi június 30-ig terjedő üzletéről; a mérleg-, veszteség- és nyereség-számla előterjesztése és a tiszta nyereség mikénti felosztásáról szóló indítvány tárgyalása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. A felügyelő-bizottság megválasztása további 1 évre.
5. A felügyelő-bizottság díjazásának megállapítása.
6. Az alapszabályok 11. §-a értelmében teendő indítványok tárgyalása.

Borosjenő, 1907. évi július hó 14-én.

Az igazgatóság.

1769

Mérleg-számla.

Vagyon.

Teher.

	Kor.	fil.		Kor.	fil.
Gazdasági anyag készlet...	10538	97	1035 drb. üzletrész à 50 kor. ...	51750	
Termény készlet ...	4983	60	Tartalékalap ...	26787	50
Gazdasági gép- és eszköz készlet ...	209	10	Pénztár, — folyószámlában a „Borosjenői takarékpénztár r. t.”-nél ...	14958	56
Kötlevél előlegek ...	47258	90	Nyereség az 1906. július 1-től 1907. június 30-ig terjedő üzletévben...	21194	05
Bérgazdaság ...	22547	17			
Leltár ...	1000				
Ingatlan ...	20000				
Adósok ...	8152	37			
	114690	11		114690	11

Veszteség- és nyereség-számla.

Veszteség.

Nyereség.

	Kor.	fil.		Kor.	fil.
Üzleti költségek ...	5884	32	Termény ...	23742	96
Adó ...	2581	36	Gazdasági anyag ...	2078	62
Nyereség az 1906. július 1-től, 1907. június 30-ig terjedő üzletévben...	21194	05	Gazdasági gép- és eszköz ...	1239	84
			Bérgazdaság ...	1275	
			Kamat ...	1273	31
	29609	73		29609	73

Borosjenő, 1907. évi június hó 30-án.

A könyvelésért:

Kriszán János, s. k.

Karton Aladár, s. k.
vezérigazgató.

Báró Solymosy Lajos, s. k.
ig. elnök.

Dr. Csillag Ignác, s. k.
ig. tag.

Fejér György, s. k.
ig. tag.

Gróf Könyvessegy Fidé, s. k.
ig. tag.

Nagy Antal, s. k.
ig. tag.

Vertán Ernő, s. k.
ig. tag.

Jelen mérleg-számlát, valamint veszteség- és nyereség-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk, s mindenben helyesnek és rendbenlevőnek találtuk.

Gálk Mátyas, s. k.
fel. biz. elnök.

Strasser Péter, s. k.
fel. biz. tag.

Takács Béla, s. k.
fel. biz. tag.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minerita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszébb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipő** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs** vagy **csizma** elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

586

Wolf János.

Seiler Bertalan

paszmányos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb,

bojtok

„rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakmába vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

Köszén

elsőrendű vulkán-farkasvölgyi rostált pommentes 500. kg. vételnél házhoz szállítva pontosan kimérve a vevő zsákjaiba

100 kgként 3.20 koronáért

kapható: 15

Pollak Sándor

mikalakai tégl- és cserépgyárban, telefon 515.

Nagy tégl- és cserép-raktár.

Buttyin község

jegyző irodába azonnali belépésre állandó alkalmazást nyer

egy a jegyzői teendők minden ágában jártas és folyó évi szeptember hó elsejétől egy némi jártasággal bíró szorgalmas

fiatal ember.

Javadalmazása a jártasnak havi 50 korona készpénz és 20 korona mellékjövedelem; a másikkal havi 20 korona készpénz és 20 korona mellékjövedelem. — Mindkettőnek mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás és lakás.

1770

Kiurszki Iván,
jegyző.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és árnyas, szép és tágas kerthelyiséget, ugyszintén a város legkitűnőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is diszezen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta sajtát termesü borok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 16 fillér korá 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál

1460

Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Bérbeadó szálloda.

Orosházán a 25 év óta fennálló
jó hírnevű

„Magyar Király” szálloda

folyó évi október hó 1-től

haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

Orosházán, Kovaltsik József tulajdonosnál.

Utazó bundák és bálí belépők

— kölcsön adnak —

1280

Sztruhár Testvérek

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Szücsárúk, madár- és állattömések.
Krimmer- és szövetsapkák nagybani
— készítése és eladása. —

Javításokat, átalakításokat gyorsan és jutányosan vállalunk. Azonkívül mindennemű tárgyakat a molyok megóvásától, szörme, szövet, posztó, szőnyeget, ablakfüggönyök s ezekhez hasonlót elvállalunk. Gondozás biztos és molymentési szert használunk a mi saját találmányunk és csakis egyedüli intézetünkben található.

Ujj. Kopetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.

(Minorita-palota.) 147

Nagy választék
angol zephirekben,
fehér és színes női ruha vásznakban.

Schwetzi fehér és színes

batisztok és kész öltözékek.
Napernyőkben.

Plisirozás és gouverirozást bármely széleségben elvállalok.

Városi és megyei telefon 477.

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett villamos
világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözködéseknél
vagy lakásváltoztatá-
soknál

villanyvilágítási
vagy

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat ju-
tányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

Csak pár napig Aradon!

VILLAND TESTVÉREK

a világ egyik legnagyobb és legmodernebb

CIRKUSZA

— Aradon, a Béla-téren. —

Ma csütörtökön, f. hó 18-an

2 fényes előadás.

Délután 4 órakor díszes családi és ifjusági előadás teljes fél helyárral.
Ugyanolyan fényes műsor, mint este.

Este 8 órakor

Fényes Elite-előadás

az intelligencia találkozója. Teljesen új műsor.

Fellépte Popescu és Demitrescu tornász csoportnak a 7 águ nyújtón. — Fellépte
Brisos spanyol bohócoknak idomított öszvérrel — Fellépte VILLAND TESTVÉREK
igazgatóknak itt még be nem mutatott mókáikban.

Rossz idő ellen védve.

1766

Pénteken, július 19-en nagy dísz-előadás változó műsorral.

Vasárnap, folyó hó 21-én **két előadás**

Délut. 4 óra

Este 8 óra

Helyárrak: Páholy 20 kor., Páholy-szék 3 kor., Körszék 2 kor.,
I. hely I kor. 60 fill., II. hely I kor. 20 fill. Karzat 60 fillér.

Jegyek előre válthatók: **Muskát Miksánál** (Minorita-palota).

Mesés szép lesz
minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibires,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztát-
lanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, ke-
reszettel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor.
és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.
A bevásárlásnál csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék
kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

313

H AJ Ó S Á R P Á D gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

további Földes Kelemen, Kocsuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek
Kálmán, Berger Gyula gyógyszeres áraknál és Vojtek és Wolcz drogeriajában.

APRÓ HIRDETESEK.**Fess barna hölgyek figyelmébe!**

Gentri, valódi uriember vagyok, most kerültem Aradra s ismeretség híján megismerkedni szeretnék „állandó barátság” céljából oly fiatal barna leánynyal, kikédes, szeretetre méltó és feltétlen művelt. Leveleket „Fővárosi” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 1772

Veszünk könyvtárakat

egy-egy könyvet, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb árban **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. 361

2 jó karban levő kerti pad megvételre keresztek.

Szalonna,

perzselt, légen szárított, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszent-Annán. 1691

Egy biliárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségű urak állandó a kalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi czikk eladására. Pénzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K. G. 100.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Lakatos tanulók

felvétetnek. Stoll Béla, Csernovits Péter-utca 23. 1730

Kiadó lakás

7 szoba, fürdőszoba s igen tágas mellékhelyiségekkel, a főpostával szemben. 1733

Egy jó családból való

6 gimnáziumot végzett fiatal ember mint gyakornok felvétetik Udvardy Kossuth Pál gyógyszer-tárában Arad, Boros Béni-tér. Németül tudók előnyben részesülnek. 1752

Vendéglő

a belváros legforgalmasabb helyén, igen jól jövedelmező, betegség miatt azonnal átadó. Bővebbet a kiadóban. 1758

Eladó

szép fűszer- és korcsmaberendezés. Cim Borona-utca 15. sz. 1746

Egy négy polgárit

vagy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedésében Aradon. 361

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Szép szőlőkert

Gyórokon a községben, legszebb kilátásos helyen, eladó. Motorvasut megállóhely. Értekezhetni Vojtek Alajosnál Aradon. 1615

Tanuló

alkalmazást nyer **Kerpel Izó,** könyv- és papirkereskedésében Aradon. 356

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Telefon szám 98.

Hammer Vilmos

műszerész

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Jaff és Singer karikahajós

varrógépek,

„Helikal Premier”, „Puch”

kerékpárok, Grammofonok és lemezek nagy raktára.

Acetylen lámpák, gummik, nyergek, gram-mofon kerekék, rugók, hangdobozok, varró és gram-mofon tűk I-a minőségben.

Javítások jutányosan és jóállás mellett, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A kerületi iparfelügyelőség által jóváhagyott

gyári munkásnévsor

nyomatvány, úgy ivenkben, mint könyvekbe kötve, kapható az Aradi nyomda részvénytársaságánál.

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-gyógycipőmet**, melyek meggátolják a ládijárást, gyermekknél, ugyszintén felnőtteknél nagyszerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartos szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója 641

Eladó ház!

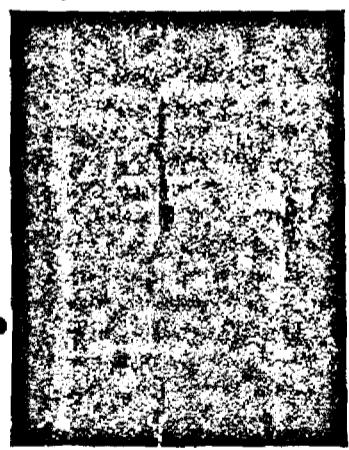
A főtér közelében egy jó forgalmu

vendéglő

teljes berendezéssel, új tekepályával, új terrász, szép nagy kerthelyiséggel, villany- és gázvilágítással ellátva, továbbá 10 m. nagyságú elsőrendű téglából épült istálló, ezenkívül 3 bérlakás, amely tisztán 10%-ot jövedelmez, kevés összeg hozzájárulása mellett családi viszonyok miatt

azonnal eladó, esetleg bérbe adó.

Bővebbet a kiadóban. 1719

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszer-tárában.

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre tolett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azal az arcot, ha a hőség következtében az zsíros fényű lesz, letöröljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárában 458

Arad, Szabadság-tér.